ԵՐԴՐՈՒՄՑԵՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ
ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ.
ԳԵՐԿԱՑ ԵՎ ԱՊԱԳԱՑ
INVESTMENTS
IN PROTECTED AREAS OF ARMENIA:
PRESENT AND FUTURE

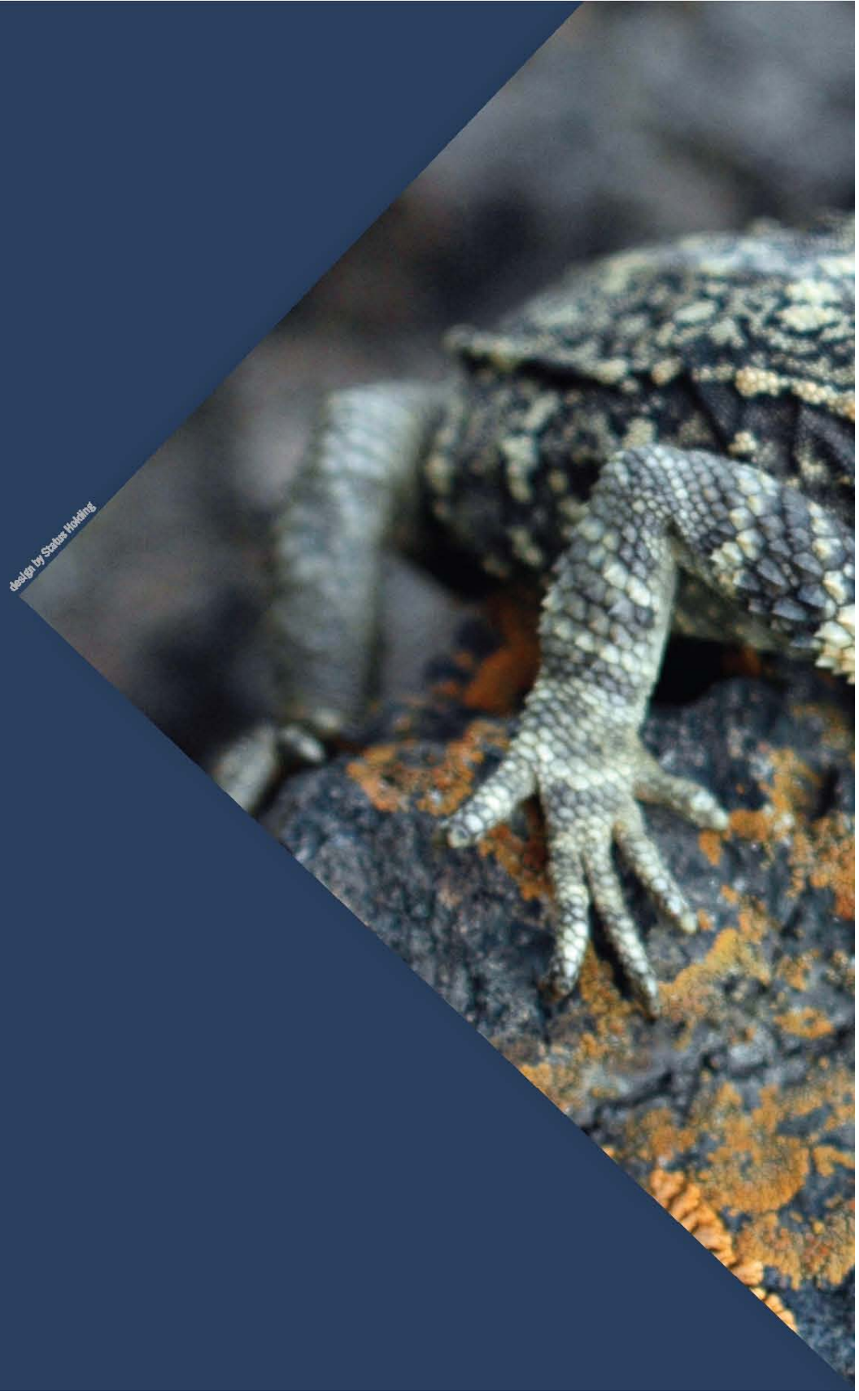

www.panda.org/armenia

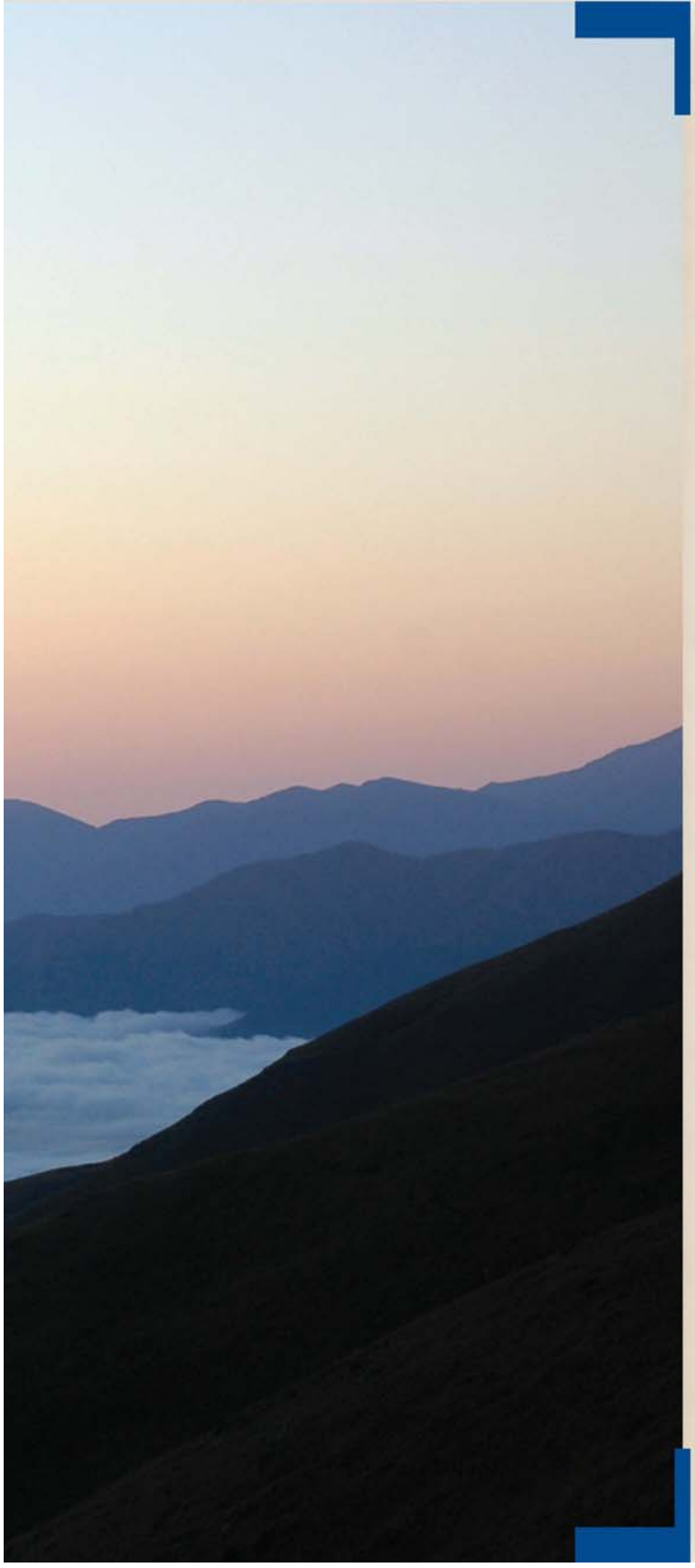

© 2009, ԲՀՀ Հայաստան
Պատրաստվել է Բնության համաշխարհային հիմնադրամի (ԲՀՀ/WWF) հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից: Հրատարակության պատրաստումը և տպագրությունն իրականացվել է MAVA Fondation Pour La Nature հիմնադրամի ֆինանսական աջակցությամբ «Պահպանվող տարածքները կենդանի մոլորակի համար – Կովկասի էկոտարածաշրջան» ծրագրի շրջանակում:

© 2009, WWF Armenia
Developed by WWF Armenia.
Development and publication was financed by MAVA Fondation Pour La Nature in the framework of the project "Protected Areas for a Living Planet – Caucasus Ecoregion".

Լուսանկարներ. © ԲՀՀ Հայաստան / Ա.Մալխասյան, Կ.Մանվելյան, Ա.Խոյեցյան, Ս.Գալստյան, Ա.Մարտիրոսյան, Մ.Թովմասյան, Ա.Սանթրոսյան
Photos: © WWF Armenia / A.Malkhasyan, K.Manvelyan, A.Khoyetsyan, S.Galstyan, A.Martirosyan, M.Tovmasyan, A.Santrosyan

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
CONTENTS

4 ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
INTRODUCTION

9 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ
SPECIALLY PROTECTED NATURE AREAS OF ARMENIA

13 ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ
INVESTMENTS IN PROTECTED AREAS OF ARMENIA

55 ԲԻՉՆԵՍԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻՆ
ԲՀՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ
BUSINESS CONTRIBUTION TO PROTECTED AREAS
THROUGH COOPERATION WITH WWF ARMENIA

61 ՀԵՏԱԳԱ ԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱԳՏՐԱԺԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ROOM FOR INVESTMENTS

ԱՌԱՋԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանը լեռնային երկիր է (29740 քառ. կմ), որը բնութագրվում է բույսերի և կենդանիների տեսակների, ինչպես նաև լանդշաֆտների և բուսականության տիպերի հարուստ բազմազանությամբ: Այն պայմանավորված է երկրի յուրահատուկ աշխարհագրական դիրքով, կլիմայական պայմաններով, ռելիեֆով և այլ գործոններով: Հայաստանի փոքր տարածքում աճում են բարձրակարգ ծաղկավոր բույսերի ավելի քան 3500 տեսակներ (Կովկասի ֆլորայի կեսից ավելին), իսկ կենդանիների թիվն ավելի է քան 17500 տեսակներ՝ այդ թվում 536 ողնաշարավորներ: Այս հարուստ կենսաբազմազանություն մեջ շատ են էնդեմները, ռելիկտ և հազվագյուտ տեսակները: Դրանցից ֆլորայի 387 և ֆաունայի 99 տեսակներ գրանցված են Հայաստանի Կարմիր գրքում (վերահրատարակվող Կարմիր գրքում դրանց թիվն ավելի շատ է): Մի շարք տեսակներ ընդգրկված են Բեռնի կոնվենցիայի («Կոնվենցիա Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին») և CITES-ի կոնվենցիայի («Կոնվենցիա անհետացման վտանգի տակ գտնվող վայրի ֆաունայի և ֆլորայի միջազգային արևտրի մասին») հավելվածներում: Բացի այդ, Հայաստանի ֆաունայի 37 տեսակներ գրանցվել են ԲՊՄՄ/IUCN միջազգային Կարմիր ցուցակում:

1993թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունը (ՀՀ) վավերացրել է ՄԱԿ-ի «Կենսաբազմազանության մասին կոնվենցիա»-ն (ԿԲԿ) և պարտավորվել իրականացնել դրա դրույթները: Կոնվենցիայի հոդված 8-ի համաձայն (In-situ պահպանություն) կենսաբազմազանության պահպանությունը բնական միջավայրում համարվում է կարևոր ռազմավարական գերակայություն: Այս տեսակետից պահպանվող տարածքները (ՊՏ) ունեն չափազանց կարևոր նշանակություն, քանի որ ապահովում են էնդեմ, ռելիկտ, հազվագյուտ և այլ տեսակների պահպանությունն իրենց բնական միջավայրում: Որպես ԿԲԿ-ի կողմ երկիր, Հայաստանը պարտավորվել է նաև իրականացնել կոնվենցիայի «Պահանվող տարածքների վերաբերյալ աշխատանքների ծրագիր»-ը (2004թ.):

Կոնվենցիայի վավերացումից հետո Հայաստանում մշակվել և ընդունվել են մի շարք փաստաթղթեր, որոնք հիմք են հանդիսանում կենսաբազմազանության պահպանության և մասնավորապես ՊՏ-ների զարգացման համար: Դրանցից են «Հայաստանի կենսաբազմազանություն» ԿԲԿ-ի առաջին ազգային զեկույցը (1999թ.), «Հայաստանի կենսաբազմազանության ռազմավարություն և գործողությունների ծրագիր»-ը (2002թ.), «Հայաստանի բնության հատուկ պահպանվող տարածքների զարգացման ռազմավարություն և գործողությունների ազգային ծրագիր»-ը (2002թ.) և այլն: 2006թ-ին ընդունվել է նոր օրենք բնության հատուկ պահպանվող տարածքների (ԲՀՊՏ) մասին: Ներկայումս մշակվում և ընդունվում են օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտեր:

Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների համակարգի ստեղծումը սկսվել է 1958 թ-ին, երբ հիմնադրվել են առաջին ՊՏ-ները (3 արգելոցներ և 6 արգելավայրեր): Այնուհետև համակարգը զարգանալով՝ ներկայումս ընդգրկում է 3 պետական արգելոցներ, 4 ազգային պարկեր, 26 արգելավայրեր և 230 բնության հուշարձաններ:

Այս հրատարակության նպատակն է ներկայացնել հասանելի տեղեկությունները Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների համար կատարվող ներդրումների վերաբերյալ՝ այդ թվում պետական, միջազգային և մասնավոր ֆինանսավորումը, ինչպես նաև վերջին տարիների ընթացքում իրականացված և ներկայումս իրականացվող հիմնական գործողությունները: Այն ցույց է տալիս ներդրումների դերը ԲՀՊՏ-ների զարգացման գործում: Տեղեկությունները ներկայացվում են ըստ ներդրում կատարող գործակալությունների և կազմակերպությունների: Հրատարակությունում ներկայացվում են նաև Հայաստանի ԲՀՊՏ-ների զարգացման հեռանկարները և այն կարիքները, որոնց համար անհրաժեշտ են հետագա ներդրումներ՝ ի նպաստ Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների զարգացմանը և կենսաբազմազանության ավելի արդյունավետ պահպանությանը:

INTRODUCTION

Armenia is a mountainous country (territory 29740 sq. km) with rich diversity of flora and fauna species, landscapes and vegetations, which is conditioned by unique geographical location of the country, climatic conditions, relief and other factors. On the small territory of Armenia there are more than 3500 species of high vascular plants (more than the half of the Caucasus flora) and more than 17500 species of animals, including 536 vertebrates. The biodiversity of Armenia includes many endemic, relict and rare species. Many of them are registered in the Red Data Book of Armenia, including 387 species of flora and 99 species of fauna (the updated Red Data Book to be published soon will include more species). A number of species are included in the appendices of the Bern Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats and CITES – the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. In addition, 37 species of Armenian fauna are included in the IUCN Red List.

In 1993 the Republic of Armenia (RA) ratified the UN Convention on Biological Diversity (CBD) with the commitment to implement its provisions. According to Article 8 of the CBD (In-situ Conservation) the biodiversity protection in natural habitats is considered as important strategic priority. From this perspective protected areas (PAs) have exceptional significance as they ensure protection of endemic, relict, rare and other species in their natural habitats. As a party of the Convention Armenia also committed itself to implementation of the Programme of Work on Protected Areas (2004) of the CBD.

After the ratification of the Convention a number of documents were developed and adopted in Armenia to serve as a basis for biodiversity protection and particularly development of PAs. They include the CBD First National Report "Biodiversity of Armenia" (1999), "Biodiversity Strategy and National Action Plan for Armenia" (1999), "Strategy on Developing Specially Protected Areas and National Action Plan" (2002) and others. In 2006 the new Law on Specially Protected Nature Areas was adopted. The process of development and approval of by-laws is ongoing.

The establishment of a system of specially protected nature areas (SPNA) in Armenia started in 1958, when first SPNAs were established (3 reserves and 6 sanctuaries). Since then, the system has been developing and at present there are 3 state reserves, 4 national parks, 26 sanctuaries and 230 natural monuments in Armenia.

The aim of this publication is to present available information on investments in the field of SPNAs in Armenia, including public, international and corporate funding. It also shows ongoing activities and those implemented in this field during the recent years. The intention is to highlight the role of investments in the development of SPNAs. The information is arranged by investing agencies and organizations. The publication presents also the development perspectives for SPNAs of Armenia and needs to be addressed by future investments as contribution to development of SPNAs and more effective protection of biodiversity in Armenia.

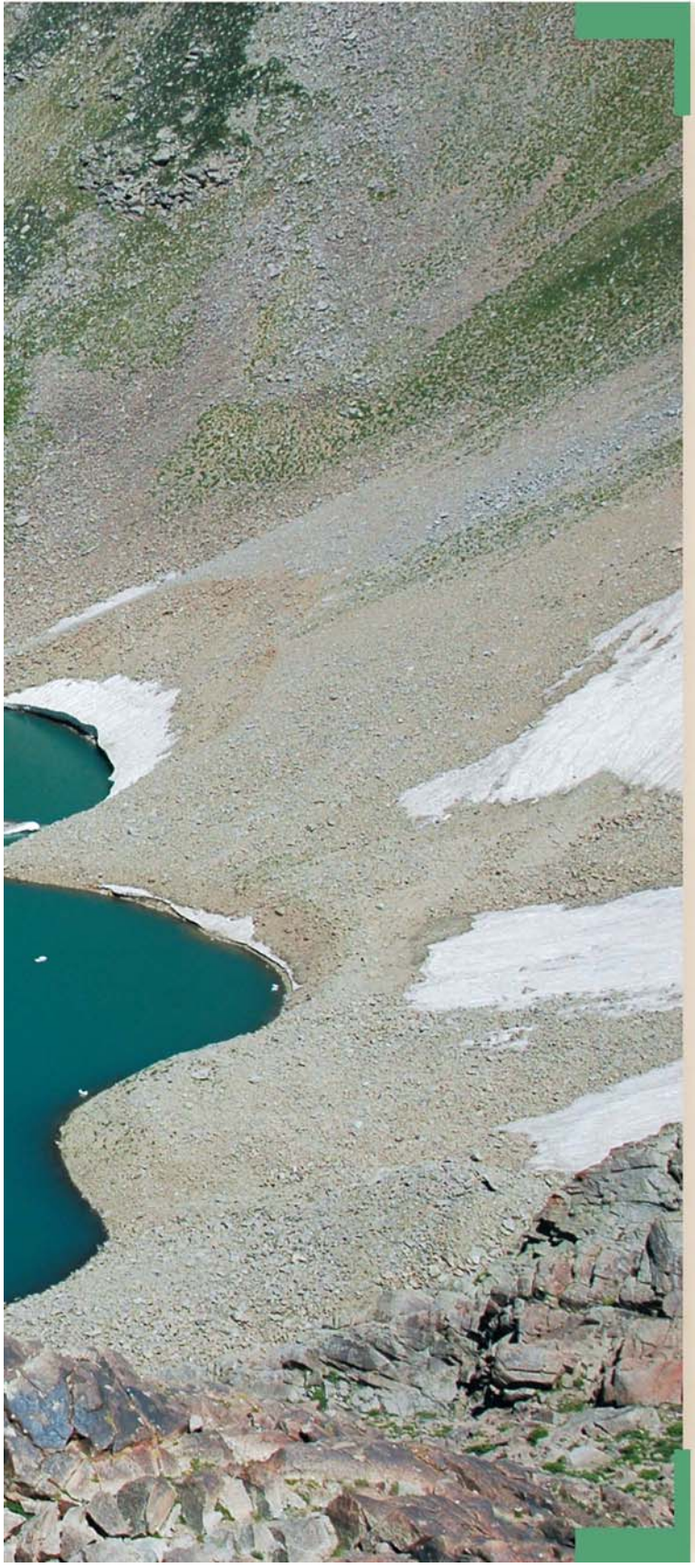

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ

SPECIALLY PROTECTED NATURE AREAS OF ARMENIA

9

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ

Հայաստանի ԲՀՊՏ-ների համակարգը ներառում է 3 պետական արգելոցներ, 4 ազգային պարկեր, 26 պետական արգելավայրեր և 230 բնության հուշարձաններ: Արգելոցների, ազգային պարկերի և արգելավայրերի ընդհանուր տարածքը կազմում է մոտ 385.000 հա, որը կազմում է Հայաստանի տարածքի մոտ 13%: Քարտեզի վրա ներկայացված են Հայաստանի գոյություն ունեցող ԲՀՊՏ-ները՝ ստեղծման տարեթվերով և տարածքներով, ինչպես նաև պլանավորված ԲՀՊՏ-ները:

Պետական արգելոցներ և ազգային պարկեր

1. «Խոսրովի անտառ» պետական արգելոց (1958; 23878 հա)
2. «Էրեբունի» պետական արգելոց (1981; 89 հա)
3. «Շիկահող» պետական արգելոց (1958; 12137 հա)
4. «Դիլիջան» ազգային պարկ (2002; 33765 հա)
5. «Սևան» ազգային պարկ (1978; 147456 հա)
6. «Արփի լիճ» ազգային պարկ (2009; մոտ 25000 հա)
7. «Արևիկ» ազգային պարկ (2009; 34401 հա)

Պետական արգելավայրեր

8. «Հանքավանի ջրաբանական» (1981; 9350 հա)
9. «Արզական - Մեղրաձորի» (1971; 13532 հա)
10. «Բանքսի սոճու» (1959; 4 հա)
11. «Մարգահովտի» (1971; 3368 հա)
12. «Իջևանի» (1971; 5908 հա)
13. «Արջատխլենու» (1958; 40 հա)
14. «Գանձաքարի - Վերին Աղդանի» (1971; 6813 հա)
15. «Ախնաբաթի կենու պուրակ» (1959; 25 հա)
16. «Գետիկի» (1971; 5728 հա)
17. «Գիհու նոսրանտառային» (1958; 3312 հա)
18. «Արագածի ալպյան» (1959; 300 հա)
19. «Գոռավանի ավազուտներ» (1959; 95 հա)
20. «Եղեգիսի» (1971; 4200 հա)
21. «Հերհերի նոսրանտառային» (1958; 6139 հա)
22. «Ջերմուկի ջրաբանական» (1981; 18000 հա)
23. «Ջերմուկի անտառային» (1958; 3865 հա)
24. «Սև լիճ» (2001; 240 հա)
25. «Գորիսի» (1972; 1850 հա)
26. «Բողաքարի» (1989; 2728 հա)
27. «Սոսու պուրակ» (1958; 64 հա)
28. «Արարատի որդան կարմիր» (1987; 219 հա)
29. «Խոր Վիրապ» (2007; 50 հա)
30. «Գիլան» (2007; 118 հա)
31. «Գյուլագարակի» (1958; 2576 հա)
32. «Կովկասյան մրտավարդի» (1959; 1000 հա)
33. «Ջանգեզուր» (2009; 17368 հա)

Պլանավորված ԲՀՊՏ-ներ

34. «Ջերմուկ» ազգային պարկ
35. «Որոտան» արգելավայր
36. «Գնիշիկ» արգելավայր
37. «Կիրանց» արգելավայր

SPECIALLY PROTECTED NATURE AREAS OF ARMENIA

In Armenia there are 3 state reserves, 4 national parks, 26 state sanctuaries and 230 natural monuments. The total territory of the reserves, national parks and sanctuaries is about 385,000 ha, which makes about 13% of the territory of Armenia. The map shows existing SPNAs with years of establishment and territories as well as planned SPNAs.

State Reserves and National Parks

1. Khosrov Forest State Reserve (1958; 23,878 ha)
2. Erebuni State Reserve (1981; 89 ha)
3. Shikahogh State Reserve (1958; 12,137 ha)
4. Dilijan National Park (2002; 33,765 ha)
5. Sevan National Park (1978; 147,456 ha)
6. Arpi Lake National Park (2009; about 25,000 ha)
7. Arevik National Park (2009; 34,401 ha)

State Sanctuaries (with year of establishment and area)

8. Hanqavan Hydrological (1981; 9,350 ha)
9. Arzakan-Meghradzor (1971; 13,532 ha)
10. Bank's Pine (1959; 4 ha)
11. Margahovit (1971; 3,368 ha)
12. Ijevan (1971; 5,908 ha)
13. Arjatkhleni Hazel-nut (1958; 40 ha)
14. Gandzakar – Upper Aghdan (1971; 6,813 ha)
15. Akhnabat Yew Grove (1959; 25 ha)
16. Getik (1971; 5,728 ha)
17. Juniper Open Woodland (1958; 3,312 ha)
18. Aragats Alpine (1959; 300 ha)
19. Goravan Sands (1959; 95 ha)
20. Yeghegis (1971; 4,200 ha)
21. Herher Open Woodlands (1958; 6,139 ha)
22. Jermuk Hydrological (1981; 18,000 ha)
23. Jermuk Forest (1958; 3,865 ha)
24. Sev Lich (2001; 240 ha)
25. Goris (1972; 1,850 ha)
26. Boghaqar (1989; 2,728 ha)
27. Plane Grove (1958; 64 ha)
28. Ararat Vordan Karmir (1987; 219 ha)
29. Khor Virap (2007; 50 ha)
30. Gilan (2007; 118 ha)
31. Gyulagarak (1958; 2,576 ha)
32. Caucasian Rose-bay (1959; 1,000 ha)
33. Zangezur (2009; 17,368 ha)

Planned Protected Areas

34. Jermuk National Park
35. Vorotan Sanctuary
36. Gnishik Sanctuary
37. Kirants Sanctuary

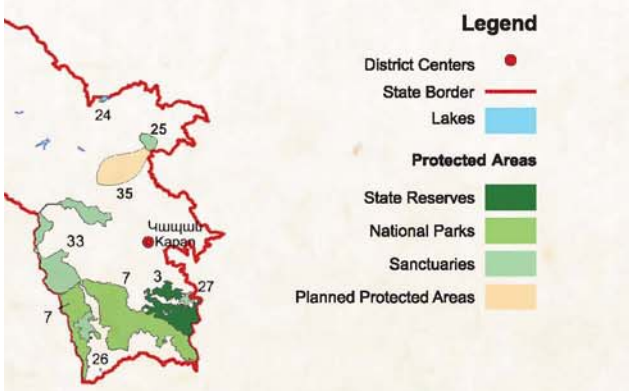

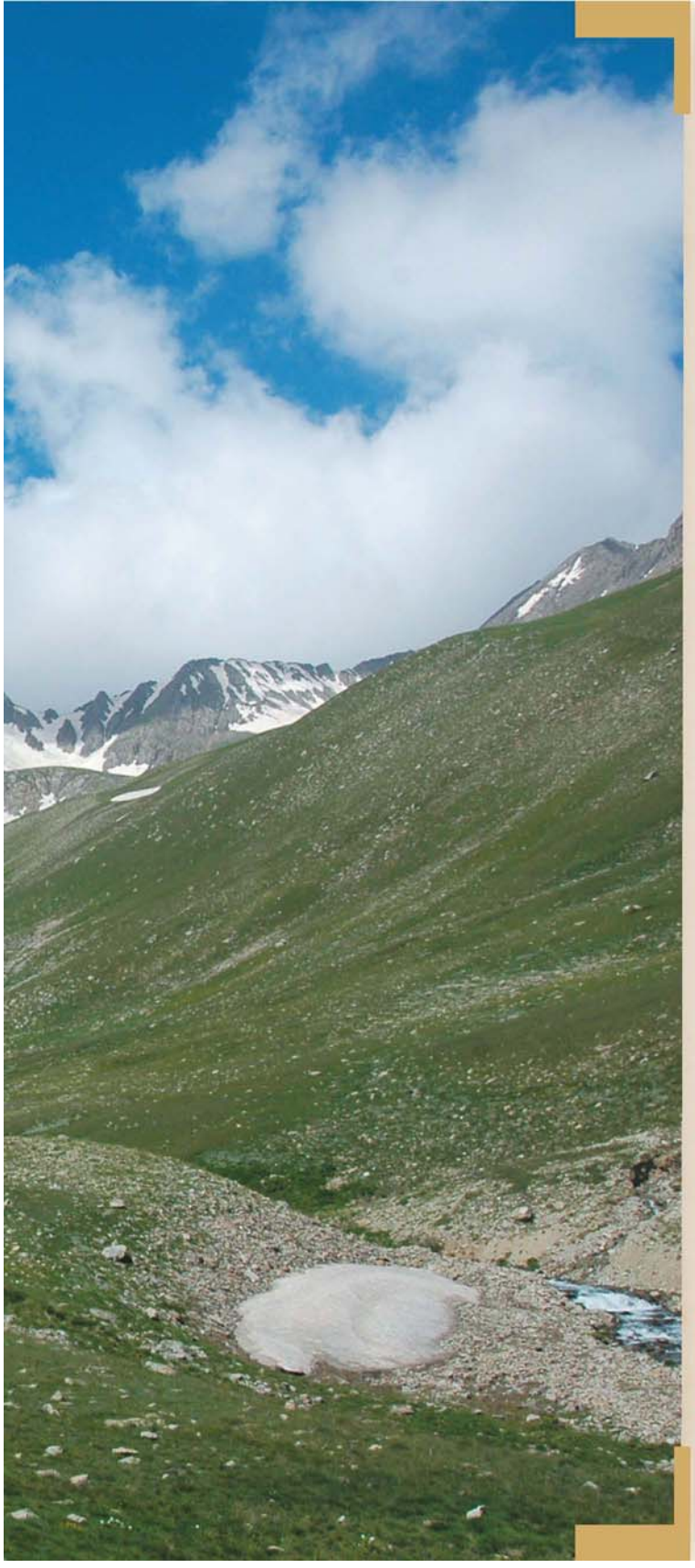

ԵՐԴՐՈՒՄԱՑԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

INVESTMENTS IN PROTECTED AREAS OF ARMENIA

13

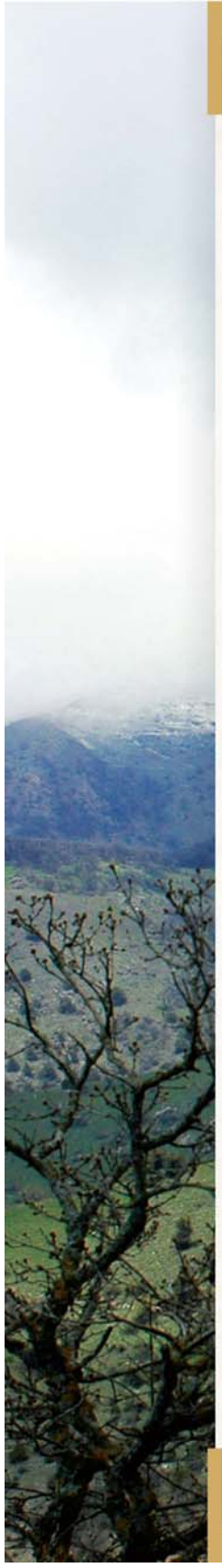

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ

ԲՀՊՏ-ները որպես ՄԱԿ-ի ԿԲԿ-ով նախատեսված կենսաբազմազանության պահպանության հիմնական միջոցներից մեկը, միշտ եղել են ՀՀ կառավարության ուշադրության կենտրոնում: ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը (ԲՆ) հանդիսանում է լիազորված պետական մարմին ԲՀՊՏ-ների կառավարման, պահպանության և օգտագործման ոլորտում:

Վերջին տարիների ընթացքում պետական ֆինանսավորմամբ իրականացվել են բազմաթիվ գործողություններ: Հատկանշական է, որ պետական ֆինանսավորումն աստիճանաբար ավելանում է: Պետք է նշել, որ 2000 թ-ից հետո ԲՀՊՏ-ների ծախսերի ֆինանսավորումն ազգային մակարդակով աճել է ավելի քան 5 անգամ:

Վերջին տարիների ընթացքում պետական ֆինանսավորմամբ իրականացված և ներկայումս իրականացվող հիմնական գործողություններից են.

- Նոր ԲՀՊՏ-ների ստեղծում. «Խոր Վիրապ» արգելավայր (2007թ.), «Գիլան» արգելավայր (2007թ.), «Արփի լիճ» և «Արևիկ» ազգային պարկեր (2009թ.), «Ջանգեզուր» արգելավայր (2009թ.)
- Նոր ԲՀՊՏ-ների ստեղծման կառավարության որոշումների նախագծերի մշակում. «Ջերմուկ» և «Գնիշիկ» ազգային պարկեր, «Կիրանց» և «Որոտան» պետական արգելավայրեր
- ԲՀՊՏ-ների ոլորտում օրենսդրական բարեփոխումներ. ԲՀՊՏ-ների մասին օրենքի ընդունում (2006թ.) և դրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի մշակում և ընդունում
- ԲՀՊՏ-ների սահմանների ճշտում և քարտեզագրում
- Բնության հուշարձանների ցանկի հաստատում (2008թ.), ՀՀ բնության հուշարձանների հաստատված ցանկի համալրման, պահպանման գոտու տարածքների ճշտման և հողամասերի առանձնացման 2010-2012թթ. ծրագրի հաստատում
- ԲՀՊՏ-ների կառավարման պլանների մշակում և հաստատում. հաստատվել են «Սևան» և «Դիլիջան» ազգային պարկերի (2007թ.) և «Խոսրովի անտառ» արգելոցի (2009թ.) կառավարման պլանները
- Ենթակառուցվածքի զարգացում. ԲՀՊՏ-ների վարչական շենքերի վերանորոգում և կահավորում, ճանապարհների կառուցում և վերանորոգում և այլն
- Տեխնիկական աջակցություն ԲՀՊՏ-ներին. սարքավորումներ, փոխադրամիջոցներ և այլն
- Սևանա լճի ջրով ծածկված ափամերձ տարածքների մաքրում և այլն

Տեղեկությունների համար դիմել.

ՀՀ բնապահպանության նախարարություն
ՀՀ, Երևան 0010, Կառավարության 3-րդ տուն
Էլ. փոստ. info@mnp.am
Հեռ.(+374 10) 52 10 99
Ֆաքս. (+374 10) 58 54 69
Ինտ. կայք. www.mnp.am

Սկզբնաղբյուր. ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

PUBLIC FUNDING TO SPECIALLY PROTECTED NATURE AREAS OF ARMENIA

Specially protected nature areas (SPNA) have always been in the focus of the Government of Armenia as one of the main means of biodiversity protection envisaged by the UN Convention on Biological Diversity. The Ministry of Nature Protection of the Republic of Armenia (RA) is the authorized state body in the field of management, protection and use of SPNAs in Armenia.

During recent years lots of activities were implemented in the field of SPNAs by the public funding. The public funding to SPNAs has been continuously increasing. It should be mentioned that since 2000 the public funding for SPNAs at national level increased more than 5 times.

Some main ongoing activities and those implemented during recent years by public funding include:

- Establishment of new SPNAs: Khor Virap Sanctuary (2007), Gilan Sanctuary (2007), Arpi Lake and Arevik National Parks (2009), Zangezur Sanctuary (2009)
- Development of draft governmental decisions on establishment of new SPNAs: Jermuk and Gnishik National Parks, Kirants and Vorotan State Sanctuaries
- Adoption of the new Law on SPNAs (2006) and development and approval of by-laws
- Clarification of SPNAs borders and mapping
- Approval of the list of natural monuments (2008), approval of the plan (2010-2012) for adding new natural monuments to the approved list, clarification of the buffer zone borders and delineation of plots
- Development and approval of SPNAs management plans: approved management plans for Sevan and Dilijan National Parks (2007) and Khosrov Forest Reserve (2009)
- Infrastructure development: renovation and furnishing of SPNAs administrative buildings, road construction and renovation, etc.
- Technical support: equipment, vehicles, uniforms, etc.
- Cleaning of Lake Sevan shore-line due to water level raise and others

Contact information:

RA Ministry of Nature Protection
3 Government Bld., 0010 Yerevan, Armenia
E-mail: info@mnp.am
Tel: (+374 10) 52 10 99
Fax: (+374 10) 58 54 69
URL: www.mnp.am

Source: RA Ministry of Nature Protection

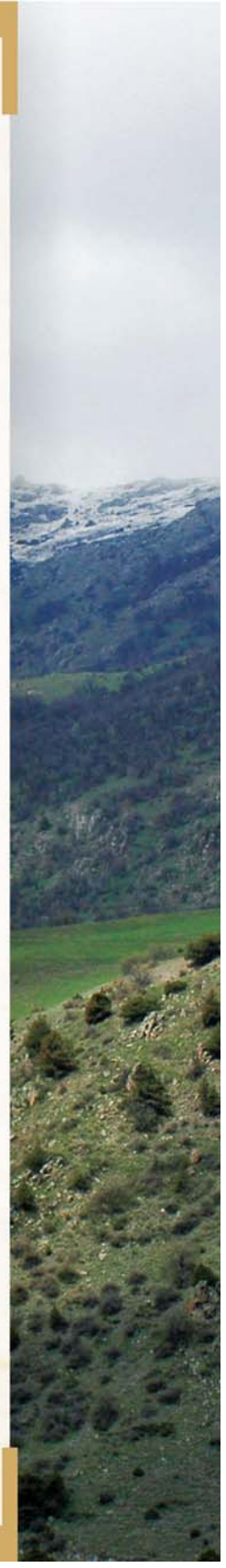

ՆՈՐՎԵԳԻԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ԳԱՂԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագիր. «Կենսաբազմազանության պահպանություն և համայնքային զարգացում. Հարավային Հայաստանում էկոտարածաշրջանի բնապահպանական պլանի նպատակների իրականացում»

Ծրագրի իրականացնող. ԲՀՀ Հայաստան, ԲՀՀ Նորվեգիա

Տևողություն. 2007 – 2010թթ.

Բյուջե. մոտ € 300.000 տարեկան

Նպատակ. աջակցել Հարավային Հայաստանում կենսաբազմազանության արդյունավետ պահպանության և բնական պաշարների կայուն կառավարման ապահովմանը՝ տրամադրելով այնպիսի գործառնական մոդել, որը կնպաստի զարգացմանը, բարեկեցությանն ու խաղաղությանը Կովկասի տարածաշրջանում

Հիմնական գործողություններ.

- «Խոսրովի անտառ» և «Շիկահող» արգելոցներում այցելուների ծրագրերի մշակում և իրականացում և այցելուների կենտրոնների ստեղծում
- «Շիկահող» արգելոցի կառավարման պլանի մշակում
- «Շիկահող» արգելոցում խոշոր կաթնասունների մոնիթորինգի ծրագրի մշակում և իրականացում
- Հարավային Հայաստանի գյուղերում իրազեկության բարձրացման ծրագրի իրականացում
- Կովկասյան ընձառյուծի 2008 – 2010թթ. տեղեկատվական քարոզարշավի ռազմավարության մշակում և իրականացում
- Համայնքային զարգացման ծրագրերի իրականացում՝ կենսաբազմազանության պահպանությանը նպաստող տնտեսական խթանների ստեղծման և կենսառեսուրսների կայուն օգտագործման նպատակով
- Արգելոցներում ենթակառուցվածքների հզորացում («Շիկահող» արգելոցի վարչական շենքի վերանորոգում, անտառապահի տնակի կառուցում և այլն)
- Ինտերնետային կայքերի (www.khosrov.am և www.shikahogh.am), գովազդային վահանակների, ճանապարհային ցուցանակների, բրոշյուրների, վավերագրական ֆիլմերի և այլ նյութերի ստեղծում
- Հզորությունների ստեղծում (անձնակազմի ուսուցում, սարքավորումների, փոխադրամիջոցների, համազգեստի տրամադրում և այլն)
- Նոր պահպանվող տարածքների ստեղծում և այլն

Տեղեկությունների համար դիմել.

ԲՀՀ Հայաստան
ՀՀ, Երևան 0010, Սարմենի 96
Էլ. փոստ. ikhorozyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

NORWEGIAN GOVERNMENT, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Project: Biodiversity Protection and Community Development: Implementing Ecoregional Conservation Plan Targets in South Armenia

Implementing organizations: WWF Armenia, WWF Norway

Duration: 2007 – 2010

Investment: about € 300,000 annually

Objective: to help ensure effective protection of biodiversity and sustainable management of natural resources in southern Armenia, providing an operational model that can contribute to development, prosperity and peace in the Caucasus region

Main activities:

- Development and implementation of visitor programs and construction of visitor centers in Khosrov Forest and Shikahogh Reserves
- Preparation of the management plan of Shikahogh Reserve
- Development and implementation of large mammal monitoring program in Shikahogh Reserve
- Awareness-raising program in villages of southern Armenia
- Development and implementation of leopard campaign strategy for 2008-2010
- Implementation of community development projects to create economic incentives for biodiversity conservation and sustainable use of bioresources
- Strengthening infrastructure in reserves (rehabilitation of administration building of Shikahogh Reserve, construction of ranger station, etc.)
- Capacity building (staff trainings, provision of equipment, cars, uniforms, etc.)
- Creation of websites (www.khosrov.am, www.shikahogh.am), production of billboards and road signs, leaflets, documentaries and others
- Establishment of new protected areas and others

Contact information:

WWF Armenia
96 Sarmeni St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: ikhorozyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ (KFW ՀԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ)

Ծրագիր. «Էկոտարածաշրջանի բնապահպանական ծրագիր Հարավային Կովկասում. Հայաստանի Ջավախքի (Աշոցքի) շրջանում պահպանվող տարածքների ստեղծում»

Ծրագրի իրականացնող. ԲՀՀ Գերմանիա, ԲՀՀ Հայաստան և ԲՀՀ Կովկասյան ծրագրային գրասենյակ ասոցիացիա

Պայմանագրի կողմ. ՀՀ բնապահպանության նախարարություն՝ ներկայացված KfW Զարգացման բանկով

Տևողություն. 2007 – 2010թթ.

Բյուջե. €2.200.000

Նպատակ. պահպանել Հայաստանում Ջավախք-Շիրակ բարձրավանդակի յուրահատուկ կենսաբազմազանությունը՝ Վրաստանի և Թուրքիայի հետ սահմանի վրա, և միևնույն ժամանակ նպաստել Շիրակի մարզում համայնքային կայուն զարգացմանը՝ «Արփի լիճ» ազգային պարկի (ԱՊ) ստեղծման և մոտ 20 գյուղերում աջակցության գոտու ծրագրի իրականացման միջոցով

Հիմնական գործողություններ.

- «Արփի լիճ» ԱՊ-ի (մոտ 25.000 հա) և երեք արգելավայրերի («Ախուրյանի կիրճ», «Արդենիս» և «Ալվար» խոնավ տարածքներ՝ 2.000 հա) ստեղծում
- Աջակցության գոտու ծրագրի մշակում և մասնակի իրականացում՝ 14 համայնքներում տեղական բնակչության ապրելու միջոցների բարելավման նպատակով
- Ինտեգրված տարածքային հողօգտագործման պլանավորում
- Արփի լճի, Ախուրյան գետի և դրանց հետ կապված խոնավ տարածքների և աղբյուրների ջրային պաշարների կառավարման բարելավում
- Մարզային խորհրդատվական խորհրդի ստեղծում և գործունեություն՝ տեղական համայնքների, տեղական ՀԿ-ների, մարզային և կենտրոնական լիազոր մարմինների միջև երկխոսության բարելավման նպատակով
- Դաշտային գույքագրումներ, հետազոտություններ և գնահատումներ՝ երկրատեղեկատվական համակարգի ստեղծմամբ
- Տուրիզմի զարգացման գործողություններ (այցելուների կենտրոն, գովազդային վահանակներ, տեղեկատվական կետեր, ճամբարատեղեր և այլն)
- Մասնակցային կառավարման պլանավորում
- ԱՊ-ի ենթակառուցվածքի զարգացում
- ԱՊ-ի անձնակազմի ուսուցում
- Աջակցություն Հայաստանի և Վրաստանի միջև անդրսահմանային համագործակցությանը

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

kfw
ENTWICKLUNGSBANK

WWF

Տեղեկությունների համար դիմել.

Ծրագրի իրականացման գրասենյակ (ԾԻԳ)
ՀՀ, Գյումրի 377514, Ֆրունզեի փ. 148
էլ. փոստ. asantrosyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+0312) 356 92
Ինտ. կայք. www.lakearpi-nationalpark.com

ԲՀՀ Հայաստան
ՀՀ, Երևան 0010, Սարմենի 96
էլ. փոստ. office@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

GERMAN GOVERNMENT (KFW DEVELOPMENT BANK)

Project: Ecoregional Conservation Programme in the Southern Caucasus Region: Establishment of Protected Areas in Armenia's Javakhq (Ashotsk) Region

Implementing organization: Association of WWF Germany, WWF Armenia and WWF Caucasus Programme Office

Contracting party: RA Ministry of Nature Protection, represented by KfW

Duration: 2007 – 2010

Investment: € 2,200,000

Objective: to conserve the unique biodiversity of the Javakheti-Shirak plateau in Armenia on the border to Georgia and Turkey at the same time enhancing sustainable rural development in the northern Shirak region through establishment of the Arpi Lake National Park (NP) and implementation of a support zone program, targeting around 20 villages

Main activities:

- Establishment of Arpi Lake NP (about 25,000 ha) and three associated Nature Sanctuaries (Akhuryan Gorge, Ardenis & Alvar wetlands; together 2,000 ha)
- Development and partial implementation of a support zone program for 14 communities to improve local livelihoods
- Integrated spatial land use planning
- Improved water management of the Lake Arpi, Akhuryan River and associated wetlands, and local water springs

- Establishment and functioning of a Regional Advisory Council to improve the dialogue between local communities, local NGOs, regional and national authorities
- Field inventories, surveys and assessments, with GIS data entry
- Tourism development activities (visitor centre, billboards, information points, camp sites, etc.)
- Participatory management planning
- NP infrastructure development
- NP staff training
- Facilitation of transboundary cooperation between Armenia and Gerogia

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

kfw
ENTWICKLUNGSBANK

WWF

Contact information:

Project Implementation Unit (PIU)
148 Frunze St., 377514 Gyumri, Armenia
Email: asantrosyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+0312) 352 92
URL: www.lakearpi-nationalpark.com

WWF Armenia
96 Sarmeni St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: office@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ (KFW ՀԱՐԳԱՅԱՆ ԲԱՆԿ)

Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Ծրագիր. «Անդրսահմանային միացյալ քարտուղարություն (ԱՄՔ) Հարավային Կովկասի համար» (իրականացվում է Հայաստանում, Վրաստանում և Ադրբեջանում)

Ծրագրի իրականացնողներ. ÖBf Consulting (Ավստրիա), GITEC Consult (Գերմանիա)

Տևողություն. 2007 – 2010թթ.

Բյուջե. մոտ € 300,000 (Կովկասի երեք երկրների համար)

Նպատակ. աջակցել երեք Կովկասյան երկրների՝ Հայաստանի, Վրաստանի և Ադրբեջանի միջև համագործակցությանը կենսաբազմազանության պահպանության ոլորտում՝ Գերմանիայի կառավարության Կովկասյան նախաձեռնության շրջանակներում

Հիմնական գործողություններ.

- Աջակցել տարածաշրջանում երեք նոր ազգային պարկերի ստեղծմանը (ներառյալ Հայաստանում «Արփի լիճ» ազգային պարկը)՝ ուսուցումների, տարածաշրջանում լավագույն պրակտիկայի ուղեցույցերի և այլ գործողությունների միջոցով
- Աջակցել երեք երկրներում կենսոլորտային արգելոցների ստեղծմանը՝ ծրագրի տարածքներում փոխանցելով գիտելիքներ հայեցակարգի, օրենսդրական և ինստիտուցիոնալ պահանջների մասին, ինչպես նաև իրականացնելով նախապատրաստական ուսումնասիրություններ
- Աջակցել գիտելիքների և փորձի փոխանակմանն երեք երկրների միջև, ինչպես նաև դրանց և այլ երկրների միջև՝ տարածաշրջանային աշխատանքային հանդիպումների և ուսուցողական այցերի կազմակերպման միջոցով
- Աջակցել բնապահպանության ինտեգրմանը տարածքային և հողօգտագործման պլանավորման գործընթացներում, օրինակ՝ երեք երկրներում լանդշաֆտային պլանավորման փորձարկման միջոցով
- Աջակցել Կովկասի պահպանվող տարածքների հիմնադրամին և դրան դիմող նախարարություններին՝ օգնելով ծրագրերի ընտրության և ծրագրային առաջարկների մշակման գործում, ինչպես նաև կազմակերպելով ուսուցումներ ՊՏ-ների բիզնես պլանավորման ոլորտում

Տեղեկությունների համար դիմել.

ԱՄՔ Հայաստան
Հայաստան, Երևան 0019, Բաղրամյան 3
էլ. փոստ. agevorgyan@jointsecretariat.org
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 56 38 22
Ինտ. կայք. www.jointsecretariat.org

ԱՄՔ տարածաշրջանային գրասենյակ
Վրաստան, Թբիլիսի, Քութաթելաձե փ.10
էլ. փոստ. mgarfoth@jointsecretariat.org
Հեռ/ֆաքս. (+995 32) 91 31 93
Ինտ. կայք. www.jointsecretariat.org

Սկզբնաղբյուրներ. ԱՄՔ տարածաշրջանային գրասենյակ և ԱՄՔ Հայաստան, http://www.jointsecretariat.org

GERMAN GOVERNMENT (KFW DEVELOPMENT BANK)

Project: Transboundary Joint Secretariat (TJS) for the Southern Caucasus (implemented in Armenia, Georgia and Azerbaijan)

Implementing organizations: ÖBf Consulting (Austria), GITEC Consult (Germany)

Duration: 2007-2010

Investment: about € 300,000 (for three Caucasus countries)

Objective: to facilitate cooperation in the field of biodiversity conservation between the three Caucasus Countries - Armenia, Georgia and Azerbaijan - in the framework of the German Government's Caucasus Initiative

Main activities:

- Facilitate the establishment of three new national parks in the region, including Arpi Lake National Park in Armenia, through trainings, regional best practice guidelines and others
- Support to the establishment of biosphere reserves in the three countries by transferring knowledge about the concept and the legal and institutional requirements and preparatory studies in the project areas
- Facilitate the sharing of knowledge and experience between the three countries and with other countries through regional workshops and study tours
- Support to embedding nature protection in spatial and land use planning, for example through piloting of landscape planning in the three countries
- Support to the Caucasus Protected Areas Fund and applicant ministries, for example by assisting with the selection of projects and preparation of proposals, and arranging trainings in PA business planning

Contact information:

TJS Armenia
3 Baghramyan Ave., 0019 Yerevan, Armenia
Tel/Fax: (+374 10) 56 38 22
Email: agevorgyan@jointsecretariat.org
URL: http://www.jointsecretariat.org

TJS Regional Office
10 Kutateladze St., Tbilisi, Georgia
Tel: (+995 32) 91 31 93
Email: mgarforth@jointsecretariat.org
URL: http://www.jointsecretariat.org

Sources: TJS Regional Office and TJS Armenia; http://www.jointsecretariat.org

ԳԼՈԲԱԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ (ԳԷՀ)

Ծրագիր. «Հայաստանում պահպանվող տարածքների համակարգի զարգացում»

Ծրագրի իրականացնող. ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ

Իրականացնող գործընկեր. ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

Տևողություն. 2009-2013թթ.

Բյուջե. $ 1.000.000

Նպատակ. նպաստել արգելավայրերի ընդլայնմանը՝ ապահովելով Հայաստանի ԲՀՊՏ-ների ներկա համակարգում էկոհամակարգերի ավելի լավ ներկայացվածությունը և կենսաբազմազանության ավելի լավ պահպանությունը

Հիմնական գործողություններ.

- Վերանայել ԲՀՊՏ-ների օրենսդրական դաշտը և մշակել ԲՀՊՏ-ների մասին օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտեր
- Վերանայել ինստիտուցիոնալ կապերը՝ հստակեցնելով արգելավայրերի ղեկավարման և կառավարման դերերը և պատասխանատվությունները
- Ստեղծել 3 նոր արգելավայրեր՝ ԲՀՊՏ-ների համակարգում քիչ ներկայացված ապրելավայրերում
- Մշակել արգելավայրերի կառավարման նոր մոդել
- Իրականացնել ուսուցողական ծրագրեր արգելավայրերի կառավարողների և տեղական համայքների համար
- Մշակել կառավարման և գործարար ծրագրեր 3 արգելավայրերի համար և աջակցել դրանց իրականացմանը
- Փաստագրել քաղած դասերը և կրկնօրինակել փորձը

Տեղեկությունների համար դիմել.

ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ
ՀՀ, Երևան 0010, Մելիք Ադամյան 14
էլ.հասցե. armen.martirosyan@undp.org
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 56 60 73
Ինտ. կայք. www.undp.am

Սկզբնաղբյուր. ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ

GLOBAL ENVIRONMENTAL FACILITY (GEF)

Project: Developing the Protected Area System of Armenia

Implementing organization: UNDP Armenia Country Office

Executing partner: RA Ministry of Nature Protection

Duration: 2009-2013

Investment: $ 1 million

Objective: to catalyze the expansion of the nature reserves to provide better representation of ecosystems within Armenia's current protected area system and enable active conservation of biodiversity

Main activities:

- Legal review with development of by-laws to operationalize the Law on SPNAs
- Re-configuration of institutional links to clarify roles and responsibilities for governance and management of sanctuaries
- Establishment of three new sanctuaries at underrepresented habitats
- Development of a new PA management model for sanctuaries
- Implementation of national and local training programs for sanctuary managers and local communities
- Development and support to implementation of management and business plans at three sanctuaries
- Documentation of the lessons learned and replication of the experience

Contact information:

UNDP Armenia Country Office
14 Melik Adamyan St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: armen.martirosyan@undp.org
Tel/Fax: (+374 10) 56 60 73
URL: www.undp.am

Source: UNDP Armenia Country Office

ԳԼՈԲԱԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ (ԳԷՀ)

Ծրագիր. «Աջակցություն Հայաստանի պահպանվող տարածքների համակարգի ֆինանսական կայունությանը»

Ծրագրի իրականացնող. ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ

Իրականացնող գործընկեր. Կովկասի պահպանվող տարածքների հիմնադրամ (ԿՊՏՀ), ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

Տևողություն. 7 տարի (հաստատումը սպասվում է 2010թ-ին)

Բյուջե. $ 1.000.000

Նպատակ. ապահովել Հայաստանի ԲՀՊՏ-ների համակարգի երկարաժամկետ ֆինանսական կայունությունը

Հիմնական գործողություններ.

- Ապահովել Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների համակարգի մեծ մասի երկարաժամկետ ֆինանսական կայունությունը ԿՊՏՀ-ի գործունեության միջոցով, ներառյալ Հայաստանի համար նոր ստեղծված և 7 տարվա ընթացքում օգտագործվելիք հիմնադրամը
- Առնվազն 25%-ով բարձրացնել կառավարման արդյունավետությունն առնվազն 10 ԲՀՊՏ-ներում (հիմնականում ԲՊՄՄ I և II կատեգորիաների), որտեղ կան գլոբալ վտանգված և էնդեմ տեսակներ
- Օպտիմալացնել ԲՀՊՏ-ների կառավարման ծախսերը՝ նկատի ունենալով մի կողմից տարածքների կառավարման և գործարար ծրագրերի նպատակները և մյուս կողմից համակարգում առկա միջոցները

Տեղեկությունների համար դիմել.

ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ
ՀՀ, Երևան 0010, Մելիք Ադամյան 14
էլ.հասցե. armen.martirosyan@undp.org
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 56-60-73
Ինտ. կայք. www.undp.am

Սկզբնաղբյուր. ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ

GLOBAL ENVIRONMENTAL FACILITY (GEF)

CAUCASUS PROTECTED AREAS FUND

Project: Catalyzing Financial Sustainability of Armenia's Protected Areas System

Implementing organization: UNDP Armenia Country Office

Executing partner: Caucasus Protected Areas Fund (CPAF), RA Ministry of Nature Protection

Duration: 7 years (upon approval envisaged in 2010)

Investment: $ 1 million

Objective: to secure long-term financial sustainability of the Armenian PA system

Main activities:

- Secure long-term financial sustainability of the majority of the PA system in Armenia through operation of the CPAF, including a newly constituted Armenia-dedicated seven-year sinking fund
- Raise cost-effectiveness of site management by at least 25% on at least 10 PAs (focusing on IUCN Categories I and II) harboring globally threatened and endemic biodiversity
- Optimize PAs management costs in light of site-specific management and business plan objectives on the one hand, and resources available system-wide on the other

Contact information:

UNDP Armenia Country Office
14 Melik Adamyan St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: armen.martirosyan@undp.org
Tel/Fax: (+374 10) 56-60-73
URL: www.undp.am

Source: UNDP Armenia Country Office

ԳԼՈԲԱԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ (ԳԷՀ)

Ծրագիր ԿԲԿ-ի Պահպանվող տարածքների վերաբերյալ աշխատանքների ծրագրի իրականացման համար երկրների գործողություններին աջակցող ՄԱԶԾ/ԳԷՀ ծրագրերի շրջանակում

Ծրագրի իրականացնող. ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ

Իրականացնող գործընկեր. ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

Տևողություն. 2009-2011թթ.

Բյուջե. $ 129.000

Նպատակ. արծագանքել Հայաստանի ԲՀՊՏ-ների համակարգում առկա գիտելիքների, կառավարման, հզորությունների և օրենսդրական բացերին

Հիմնական գործողություններ.

- էկոլոգիական բացերի վերլուծություն և առաջարկությունների մշակում
- Համայնքի կողմից կառավարվող ԲՀՊՏ-ների մոդելների և դրանց աջակցող օրենսդրության մշակում
- Հզորությունների զարգացման և ուսուցողական ծրագրերի մշակում և իրականացում

Տեղեկությունների համար դիմել.

ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ
ՀՀ, Երևան 0010, Մելիք Ադամյան 14
էլ.հասցե. armen.martirosyan@undp.org
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 56 60 73
Ինտ. կայք. www.undp.am

Սկզբնաղբյուր. ՄԱԶԾ հայաստանյան գրասենյակ

GLOBAL ENVIRONMENTAL FACILITY (GEF)

Project in the framework of UNDP/GEF Supporting Country Action on the CBD Programme of Work on Protected Areas

Implementing organization: UNDP Armenia Country Office

Executing partner: RA Ministry of Nature Protection

Duration: 2009 - 2011

Investment: : $ 129,000

Objective: to cover the key knowledge-related, governance, capacity and legal gaps in Armenia's PA system

Main activities:

- Ecological gap analysis and development of proposals
- Models of community managed SPNAs and development of supporting legislation
- Development and implementation of capacity building and training programs

Contact information:

UNDP Armenia Country Office
14 Melik Adamyan St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: armen.martirosyan@undp.org
Tel/Fax: (+374 10) 56 60 73
URL: www.undp.am

Source: UNDP Armenia Country Office

ԳԼՈԲԱԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ (ԳԷՀ)

Ծրագիր. Բնական պաշարների կառավարման և չքավորության նվազեցման ծրագիր (ԲՊԿՉՆԾ), ֆինանսավորվել է Համաշխարհային բանկի կողմից

Ծրագրի բաղադրիչ 3. Կենսաբազմազանության պահպանության և պահպանվող տարածքների կառավարման բաղադրիչ, ֆինանսավորվել է ԳԷՀ-ի կողմից

Ծրագրի իրականացնող. ՀՀ բնապահպանության նախարարության «Բնական պաշարների կառավարման և չքավորության նվազեցման ծրագրի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկ

Տևողություն. 2002 - 2009 թթ.

Բյուջե (բաղադրիչ 3). $ 3.480.000

Ծրագրի նպատակ. որդեգրել բնական պաշարների կառավարման կայուն գործառույթներ և նվազեցնել գյուղական չքավորությունը ծրագրի տարածքում, որտեղ բնական պաշարների քայքայումը հասել է վտանգավոր աստիճանի: Ծրագիրն օգնել է նաև կանխարգելել բնական պաշարների հետագա քայքայումը և կայունացնել տեղական համայնքների եկամուտները:

Ծրագրի 3-րդ բաղադրիչն ուղղված էր «Սևան» և «Դիլիջան» ազգային պարկերի (ԱՊ) հզորացմանը, դրանց կենսաբազմազանության պահպանությանը, արդյունավետ օգտագործման ուղիների մշակմանը, կադրերի վերապատրաստմանը և մասնագիտական որակավորման բարձրացմանը, հասարակության էկոլոգիական-լուսավորչական աշխատանքների իրականացմանը:

3-րդ բաղադրիչի հիմնական գործողությունները.

- «Սևան» և «Դիլիջան» ԱՊ-երի կառավարման պլանների նախագծերի մշակում
- «Սևան» և «Դիլիջան» ԱՊ-երի մոնիթորինգի համակարգի ստեղծում
- «Սևան» և «Դիլիջան» ԱՊ-երի նյութատեխնիկական կարողությունների հզորացում. փոխադրամիջոցներ, դաշտային և գրասենյակային սարքավորումներ և այլն
- «Սևան» և «Դիլիջան» ԱՊ-երի ենթակառուցվածքի հզորացում. վարչական շենքերի կառուցում/վերանորոգում, կահավորում, այցելուների կենտրոնի կառուցում և այլն
- ԲՀՊՏ-ներին առնչվող օրենսդրության կատարելագործում. ԲՀՊՏ-ների մասին նոր օրենքի նախագծի մշակում (ընդունվել է 2006թ-ին) և ենթաօրենսդրական ակտերի նախագծերի մշակում
- Ուսուցումներ (ԱՊ-երի անձնակազմ և այլն)
- Իրազեկության բարձրացում (համայնքներ, ՀԿ-ներ, լրատվամիջոցներ և այլն)

Տեղեկությունների համար դիմել.

ԲՊԿՉՆԾ ՕԻԳ
ՀՀ, Երևան 0047, Արմենակյան 129
Էլ. փոստ: nrmprp@web.am
Հեռ./Ֆաքս. (+374 10) 65 16 41; 65 16 31
Ինտ. կայք. www.mnp.am

Սկզբնաղբյուր. ՀՀ ԲՆ ԲՊԿՉՆԾ ՕԻԳ

GLOBAL ENVIRONMENTAL FACILITY (GEF)

Contact information:

NRMPRP PIU
129 Armenakyan St., 0047 Yerevan, Armenia
E-mail: nrmprp@web.am
Tel/Fax: (+374 10) 65 16 41; 65 16 31
URL: www.mnp.am

Source: NRMPRP PIU of the RA Ministry of Nature Protection

Project: Natural Resources Management and Poverty Reduction Project (NRMPRP) (was financed by the WB)

Project component 3: Improved Management of Protected Areas and Biodiversity Conservation (was financed by GEF)

Implementing organization: "Natural Resources Management and Poverty Reduction Project Implementation Unit" state entity of the RA Ministry of Nature Protection

Duration: 2002 – 2009

Budget (component 3): $ 3.48 mln

Project objective: to promote adoption of sustainable natural resource management practices and rural poverty alleviation in the project area, where degradation of natural resources has reached a critical point. The project helped also to prevent further deterioration of the natural resource base and stabilize incomes in the local communities that depend on these resources

Component 3 was aimed at strengthening of Sevan and Dilijan national parks (NP), protection of their biodiversity, development of the ways of sustainable use, staff training, public awareness raising, etc.

Main activities of Component 3:

- Development of draft management plans for Sevan and Dilijan NPs
- Development of a monitoring system for Sevan and Dilijan NPs
- Technical capacity building for Sevan and Dilijan NPs (vehicles, field and office equipment, furniture, etc.)
- Infrastructure development for Sevan and Dilijan NPs (construction/renovation of administrative buildings, construction of a visitors center, etc.)
- Legal improvement – development of the draft Law on SPNAs (adopted in 2006) and draft regulations
- Trainings (national parks staff, etc.)
- Awareness raising (communities, NGOs, mass media, etc.)

ԿՈՎԿԱՍԻ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ (ԿՊՏՀ)

Նկարագրություն. ԿՊՏՀ-ը միջազգային հովանավորությամբ բարեգործական հիմնադրամ է, որը ստեղծվել է որպես ֆինանսական միջոց Հայաստանում, Ադրբեջանում և Վրաստանում բնության պահպանության համար: Դրա նպատակն է ապահովել պահպանվող տարածքների գործառնական ծախսերի մինչև 50%-ի մշտական ֆինանսավորումը:

Նախաձեռնում. BMZ, KfW Զարգացման բանկ, ԲՀՀ և Քոնսերվեյշն Ինտերնեյշնլ

Ֆինանսավորում. BMZ, KfW Զարգացման բանկ, ԲՀՀ, Քոնսերվեյշն Ինտերնեյշնլ և Կրիտիկական վիճակում գտնվող էկոհամակարգերի գործընկերային հիմնադրամ

Ստեղծվել է. 2007թ-ին (գործողությունները սկսվել են 2008թ-ից), իրավաբանական հասցեն Գերմանիայում է

Գործընկեր. ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

Առաքելություն. աջակցել ընթացիկ և պահպանման գործողություններին Հայաստանի, Ադրբեջանի և Վրաստանի այն ՊՏ-ներում, որոնք Կովկասի էկոտարածաշրջանային բնապահպանական պլանի համաձայն գտնվում են առաջնահերթ պահպանության տարածքներում:

Ներդրում Հայաստանում. 2010-2102թթ-ին ակնկալվում է առնվազն € 250.000

Հիմնական գործողությունները Հայաստանում.

- Աջակցել Հայաստանի յուրահատուկ և գլոբալ առումով կարևոր կենսաբազմազանության պահպանությանը՝ տրամադրելով ԲՀՊՏ-ների գործառնական ծախսերի երկարաժամկետ համաֆինանսավորում, ներառյալ հետևյալ ծախսերը.
  - անձնակազմի աշխատավարձ և ուսուցում,
  - վառելիք (ներառյալ կանոնավոր հսկողության և մոնիթորինգի համար),
  - անհրաժեշտ սարքավորումների և գույքերի (այդ թվում փոխադրամիջոցների) գնում և փոխարինում նորերով,
  - սարքավորումների և առկա ենթակառուցվածքի (այդ թվում՝ տուրիզմի համար) պահպանման ծախսեր,
  - գրասենյակային աշխատանքներ, հանրային իրազեկություն
- Հայաստանում ԿՊՏՀ-ի պիլոտային ծրագիրը նախատեսվում է սկսել 2010թ-ին «Խոսրովի անտառ» արգելոցի հետ

CAUCASUS PROTECTED AREAS FUND

Տեղեկությունների համար դիմել.

Կովկասի պահպանվող տարածքների հիմնադրամ
Էլ.հասցե. contact@caucasus-naturefund.org
Հեռ. +33 (0)9 61 52 34 15
Ֆաքս. +33 (0)1 45 55 48 59
Ինտ. կայք. www.caucasus-naturefund.org

Սկզբնաղբյուրներ. «Կովկասի պահպանվող տարածքների հիմնադրամ», 2008; www.caucasus-naturefund.org

CAUCASUS PROTECTED AREAS FUND (CPAF)

Description: CPAF is an internationally sponsored charitable foundation designed as a financing vehicle for nature conservation in Armenia, Azerbaijan and Georgia. The goal is to ensure perpetual financing for up to 50% of the protected areas operating costs

Initiated by: BMZ, KfW, WWF and Conservation International

Funded by: BMZ, KfW, WWF, Conservation International and Critical Ecosystem Partnership Fund

Established: 2007 (operations started in 2008); legal domicile in Germany

Partner: RA Ministry of Nature Protection

Mission: to support ongoing operations and maintenance of the PAs in Armenia, Azerbaijan and Georgia that are in priority areas under the Ecoregional Conservation Plan for the Caucasus

Investment in Armenia: at least € 250,000 expected for 2010-2012

Main activities in Armenia:

- Supporting the ecoregion-based conservation of the unique and globally significant biodiversity in Armenia by providing long-term co-financing for operating costs of PAs, which include costs of:
  - Staff salaries and training
  - Fuel, including for patrolling and monitoring on a regular basis
  - Purchase and replacement of necessary equipment and supplies, including vehicles
  - Maintenance of equipment and existing infrastructure, including for tourism
  - Office operations and public information and awareness-raising
- The CPAF's pilot project in Armenia is expected to be Khorsrov Forest Reserve with the plan to begin supporting in 2010

Contact information:

Caucasus Protected Areas Fund
Email: contact@caucasus-naturefund.org
Tel.: +33 (0)9 61 52 34 15
Fax: +33 (0)1 45 55 48 59
URL: www.caucasus-naturefund.org

Sources: "Caucasus Protected Areas Fund", 2008; www.caucasus-naturefund.org

MAVA FONDATION POUR LA NATURE ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Ծրագիր. «Պահպանվող տարածքները կենդանի մոլորակի համար – Կովկասի էկոտարածաշրջան» (իրականացվում է Հայաստանում, Ադրբեջանում, Վրաստանում, Ռուսաստանում և Թուրքիայում)

Ծրագրի իրականացնող. ԲՀՀ Հայաստան (Հայաստանում)

Տևողություն. 2007-2011թթ.

Բյուջե. CHF 185.000 (Հայաստանում)

Նպատակ. Կովկասի էկոտարածաշրջանի ԿԲԿ կողմ երկրները հնարավորություն են ստացել իրականացնել Պահպանվող տարածքների վերաբերյալ գործողությունների ծրագրի (ՊՏԳԾ) 2010/2012 նպատակները, ներառյալ լավ կառավարվող ՊՏ-ների գիտականորեն հիմնավորված և ներկայացուցչական համակարգերի ստեղծումը, կայուն ֆինանսավորումը և տեղական համայնքների արդյունավետ մասնակցությունը

Հիմնական գործողություններ.

- Ստեղծել Ազգային համակարգող կոմիտե ազգային մակարդակում ՊՏԳԾ-ի առաջնահերթ նպատակների իրականացումն ապահովելու համար
- Հայտնաբերել օրենսդրական և ինստիտուցիոնալ բացերը ԲՀՊՏ-ների ոլորտում
- Գնահատել ԲՀՊՏ-ների համակարգի կառավարման արդյունավետությունը և ՊՏԳԾ-ն իրականացնելու համար հզորությունների զարգացման կարիքները
- Արծագանքել հայտնաբերված կարիքներին և բացերին (հիմնականում դրամահավաքի միջոցով)
- Մշակել և իրականացնել ԲՀՊՏ-ների կայուն ֆինանսավորման պլաններ
- Մոնիթորինգի ենթարկել ՊՏԳԾ-ի իրականացումը
- Մշակել և իրականացնել հասարակայնության հետ կապերի ազգային ռազմավարություն և գործողությունների ծրագիր
- Իրականացնել ՊՏԳԾ-ի առաջնահերթ գործողություններ

Տեղեկությունների համար դիմել.

ԲՀՀ Հայաստան
ՀՀ, Երևան 0010, Սարմենի 96
էլ.հասցե. sgalstyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

MAVA FONDATION POUR LA NATURE

Project: Protected Areas for a Living Planet - Caucasus Ecoregion Project (implemented in Armenia, Azerbaijan, Georgia, Russia and Turkey)

Implementing organization: WWF Armenia (in Armenia)

Duration: 2007-2011

Investment: CHF 185,000 (in Armenia)

Objective: parties to the CBD from the Caucasus Ecoregion are enabled to achieve the 2010/2012 targets of the Programme of Work on Protected Areas (PoWPA), including scientifically based and representative systems of well managed PAs, sustainable financing and effective participation of local communities

Main activities:

- establishment and running of National Coordination Committee to ensure delivery of priority targets of PoWPA at national level
- identification of legislative and institutional gaps in the field of SPNAs
- assessments of management effectiveness of SPNA system and of needs for capacity development to implement PoWPA
- addressing identified gaps and needs (mainly through fund-raising)
- development and implementation of sustainable financing plan for the SPNA system
- monitoring of implementation of the PoWPAs
- development and implementation of National Communication Strategy and Action Plan
- implementing urgent activities of the PoWPAs

Contact information:

WWF Armenia
96 Sarmeni St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: sgalstyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՎՈՂ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Նախաձեռնել է. Քոնսերվեյշն Ինտերնեյշնլ

Գործում է. 2000 թ-ից

Ֆինանսավորողներ. Ֆրանսիայի զարգացման գործակալություն, Քոնսերվեյշն Ինտերնեյշնլ, Գլոբալ էկոլոգիական հիմնադրամ, Ճապոնիայի կառավարություն, Մակ-Արթուր հիմնադրամ և Համաշխարհային բանկ

Նպատակ. աջակցել քաղաքացիական հասարակությանը մասնակցելու աշխարհում ամենակրիտիկական վիճակում գտնվող էկոհամակարգերի պահպանությանը և օգուտներ քաղել դրանից

Գործունեությունը Հայաստանում. 2005-2009 թթ-ի ընթացքում Հայաստանում հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ իրականացվել են 20-ից ավելի փոքր և մեծ ծրագրեր: Այստեղ ներկայացվում են ԲՀՊՏ-ներին առնչվող որոշ հիմնական ծրագրերը:

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND (CEPF)

Initiated by: Conservation International

Active: since 2000

Funded by: French Development Agency, Conservation International, Global Environmental Facility, Government of Japan, MacArthur Foundation and World Bank

Objective: to enable civil society to participate in and benefit from conserving some of the world's most critical ecosystems

CEPF in Armenia: In the period of 2005-2009 more than 20 small and large projects were implemented in Armenia with CEPF financial assistance; some key projects related to PAs are presented here

CRITICAL ECOSYSTEM
PARTNERSHIP FUND

Սկզբնաղբյուր. www.cepf.net

Source: www.cepf.net

ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Ծրագիր. «Գնիշիկ պահպանվող տարածքի ստեղծման հնարավորության ուսումնասիրություն»

Իրականացնող կազմակերպություն. «Կենսաբազմազանության և լանդշաֆտների պահպանության միավորում» ՀԿ ԲՀՀ կովկասյան ԾԳ և հայաստանյան մասնաճյուղի ընդհանուր համակարգմամբ

Տևողություն. 2006-2007 թթ.

Բյուջե. մոտ $ 17.000

Նպատակ. Գնիշիկ պահպանվող տարածքի ստեղծման հնարավորության ուսումնասիրության իրականացում

Հիմնական գործողություններ.
- Պլանավորված տարածքի սոցիալ-տնտեսական գնահատում
- Պլանավորված տարածքի կենսաբազմազանության գնահատում և ԵՏՀ քարտեզագրում
- Բնական և մշակութային ժառանգության տեղանքների ուսումնասիրություն
- Պահպանվող տարածքի նախնական քարտեզագրում
- Կառավարման պլանի նախագծի մշակում

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND

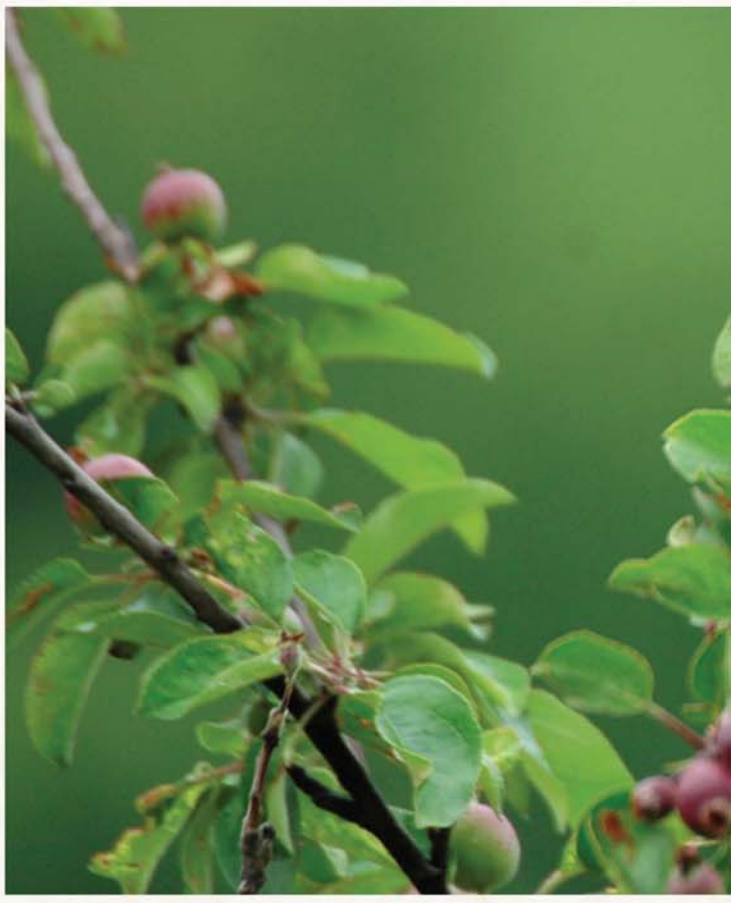

Տեղեկությունների համար դիմել.

«Կենսաբազմազանության և լանդշաֆտների պահպանության միավորում» ՀԿ
էլ.հասցե. armbiodiv@yahoo.com
հեռ/ֆաքս. (+374 10) 62 17 62

ԲՀՀ Հայաստան
էլ.հասցե. kmanvelyan@wwfcaucasus.am
հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND (CEPF)

Project: Feasibility Study on Establishment of Gnishik Protected Area

Implementing organization: "Biodiversity and Landscape Conservation Union" NGO with overall coordination by WWF Cau PO and Armenia

Duration: 2006-2007

Investment: about $ 17,000

Objective: to implement a feasibility study on establishment of Gnishik protected area

Main activities:

- Social-economic assessment of the planned area
- Biodiversity assessment of the planned area and GIS mapping
- Surveys on natural and cultural heritage sites
- Preliminary mapping of the PA
- Development of a draft management plan

Contact information:

"Biodiversity and Landscape Conservation Union" NGO
Email: armbiodiv@yahoo.com
Tel/Fax: (374 10) 62 17 62

WWF Armenia
Email: kmanvelyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Ծրագիր. «Աջակցություն Հարավային Հայաստանում «Արևիկ» նոր պահպանվող տարածքի ստեղծմանը»

Իրականացնող կազմակերպություն. «Էկոտուրիզմի ասոցիացիա» ՀԿ ԲՀՀ կովկասյան ԾԳ և հայաստանյան մասնաճյուղի ընդհանուր համակարգմամբ

Տևողություն. 2005-2009 թթ.

Բյուջե. մոտ $ 150.000

Նպատակ. ստեղծել նոր ԲՀՊՏ «Արևիկ»՝ որպես ներդրում Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների ցանցում, ինչպես նաև Հայաստանի և հարևան երկրների պահպանվող տարածքների միջև կապ հաստատող պահպանվող տարածք՝ նպաստելով ամբողջ տարածաշրջանում միգրացիա կատարող տեսակների և կենսաբազմազանության պահպանությանը

Հիմնական գործողություններ
- Պլանավորված տարածքի սոցիալ-տնտեսական գնահատում
- Պլանավորված տարածքի կենսաբազմազանության գնահատում և ԵՏՀ քարտեզագրում
- ԲՀՊՏ-ի սահմանների որոշում և քարտեզագրում
- ԲՀՊՏ-ի գոտիավորում
- Կառավարման պլանի նախագծի մշակում
- ԲՀՊՏ-ի պաշտոնական ստեղծման համար համապատասխան փաստաթղթերի նախագծերի մշակում
- ԲՀՊՏ-ի ենթակառուցվածքի ստեղծում
- ԲՀՊՏ-ի անձնակազմի ուսուցում

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND

WWF

Տեղեկությունների համար դիմել.

«Էկոտուրիզմի ասոցիացիա» ՀԿ
էլ. հասցե. zhanna@netsys.am
Հեռ/ֆաքս. (374 10) 27 87 28

ԲՀՀ Հայաստան
էլ. հասցե. kmanvelyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND (CEPF)

Project: Assistance to Establishment of New Protected Area Arevik in Southern Armenia

Implementing organization: "Ecotourism Association" NGO with overall coordination by WWF Cau PO and Armenia

Duration: 2005-2009

Investment: about $ 150,000

Objective: to establish a new specially protected nature area Arevik for filling up the network of protected areas and link protected areas both in Armenia and neighboring countries, thus contributing to conservation of migrating species and biodiversity in the whole region

Main activities:

- Social-economic assessment of the planned area
- Biodiversity assessment of the planned area and GIS mapping
- Identification and mapping of the PA boundaries
- Zoning of the PA
- Development of a draft management plan
- Development of respective draft documents for official establishment of the PA
- Development of PA infrastructure
- Training of PA staff

Contact information:

"Ecotourism Association" NGO
Email: zhanna@netsys.am
Tel/Fax: (+374 10) 27 87 28

WWF Armenia
Email: kmanvelyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Ծրագիր. «Աջակցություն Հարավային Հայաստանում «Զանգեզուր» նոր պահպանվող տարածքի ստեղծմանը»

Իրականացնող կազմակերպություն. «Խուստուփ» ՀԿ ԲՀՀ կովկասյան ԾԳ և հայաստանյան մասնաճյուղի ընդհանուր համակարգմամբ

Տևողություն. 2006-2009 թթ.

Բյուջե. մոտ $ 170.000

Նպատակ. ստեղծել «Զանգեզուր» նոր ԲՀՊՏ Հարավային Հայաստանում՝ տարածքում լանդշաֆտային և կենսաբանական բազմազանության պահպանության համար

Հիմնական գործողություններ.

- Պլանավորված տարածքի սոցիալ-տնտեսական գնահատում
- Պլանավորված տարածքի կենսաբազմազանության գնահատում և ԵՏՀ քարտեզագրում
- ԲՀՊՏ-ի սահմանների որոշում և քարտեզագրում
- Կառավարման պլանի նախագծի մշակում
- ԲՀՊՏ-ի պաշտոնական ստեղծման համար համապատասխան փաստաթղթերի նախագծերի մշակում
- ԲՀՊՏ-ի ենթակառուցվածքի ստեղծում
- ԲՀՊՏ-ի անձնակազմի ուսուցում

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND

Տեղեկությունների համար դիմել.

«Խուստուփ» ՀԿ
էլ. հասցե. khustup@yahoo.com
Հեռ/ֆաքս. (374 91) 75 21 01

ԲՀՀ Հայաստան
էլ. հասցե. kmanvelyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

CRITICAL ECOSYSTEM PARTNERSHIP FUND (CEPF)

Project: Assistance to Establishment of New Protected Area Zangezur in Southern Armenia

Implementing organization: "Khustup" NGO with overall coordination by WWFCau PO and Armenia

Duration: 2006-2009

Investment: about $ 170,000

Objective: to establish a new specially protected nature area Zangezur for contribution to conservation of landscape and biological diversity in the area

Main activities:

- Social-economic assessment of the planned area
- Biodiversity assessment of the planned area and GIS mapping
- Identification and mapping of the PA boundaries
- Development of a draft management plan
- Development of respective draft documents for official establishment of the PA
- Development of PA infrastructure
- Training of PA staff

Contact information:

"Khustup" NGO
Email: khustup@yahoo.com
Tel/Fax: (+374 91) 75 21 01

WWF Armenia
Email: kmanvelyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԱՄԱՑԱՎՈՐ ԱԵԿՏՈՐԸ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՑԻ ԲՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ

ԷՅՉ-ԷՍ-ԲԻ-ՍԻ ԲԱՆԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓԲԸ

Ծրագիր. «Այցելուների ծրագրի մշակում «Սատանի կամուրջ» բնության հուշարձանի տարածքում»

Իրականացնող կազմակերպություն. ԲՀՀ Հայաստան, էյչ-էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ

Տևողություն. 2006- 2007 թթ.

Բյուջե. $ 13.500

Նպատակ. ապահովել բնության հուշարձանի պատշաճ կառավարումը և տրամադրել այլընտանքային եկամուտ Տաթև համայնքին՝ հուշարձանի տարածքում այցելուների ծրագրի ներդրման և հիմնական ենթակառուցվածքների բարելավման միջոցով

Հիմնական գործողություններ.

- այցելուների ծրագրի մոդելի մշակում՝ Հայաստանում գոյություն ունեցող այլ բնության հուշարձանների համար
- տեղերից զբոսավարների («տարածքի խնամակալներ») ընտրություն և ուսուցում
- առկա ենթակառուցվածքների բարելավում (մուտքի և բացօթյա հանգստի տարածքի բարեկարգում, մետաղական ուղեփակերի, աղբարկղների և զուգարանի տեղադրում և այլն)
- տեղեկատվական նշանների և գովազդային վահանակների տեղադրում
- հանրային իրազեկության բարձրացման ծրագրի իրականացում՝ ԲՀՀ հայաստանյան գրասենյակի մասին պատմող գովազդային տեսահոլովակի համաֆինանսավորում, մամլո արշավի կազմակերում, բնապահպանական էթիկայի և մշակույթի զարգացում

Տեղեկությունների համար դիմել.

ԲՀՀ Հայաստան
ՀՀ, Երևան 0010, Սարմենի 96
էլ. փոստ. akhoyetsyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

CORPORATE SECTOR AND SPECIALLY PROTECTED NATURE AREAS OF ARMENIA

HSBC BANK ARMENIA

HSBC

Project: Development of Visitors Program in 'Devil Bridge' Natural Monument

Implementing organization: WWF Armenia, HSBC Bank Armenia

Duration: 2006 – 2007

Investment: $ 13,500

Objective: to ensure proper management of the natural monument and to provide alternative income to Tatev community through introduction of visitors program and improvement of basic infrastructure of the site

Main activities:

- Development of a visitors program model for other existing natural monument sites in Armenia
- Selection and training of local guides (caretakers of the site)
- Upgrading infrastructure (arrangement of the entrance, picnic area and metallic barriers; dustbins, toilet, etc.)
- Installation of information signs and billboards
- Awareness raising program (co-funding of WWF Armenia advertising video clip, press trip, developing environmental ethics and culture)

Contact information:

WWF Armenia
96 Sarmeni St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: akhoyetsyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

ԱՐՄԵՆԻԱ ՄԱՐԻՈՒՄ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ

Ծրագիր. «Հայաստանի արգելոցներ և ազգային պարկեր»

Իրականացնող կազմակերպություն. ԲՀՀ Հայաստան, Արմենիա Մարիոթ հուրանոց

Տևողություն. 2007- 2008 թթ. տարեկան 1 ամիս

Բյուջե. ոչ դրամական ներդրում

Նպատակ. ավելի արդյունավետ համակարգել Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների ցանցի բարելավմանն ուղղված աշխատանքները և իրազեկել հանրությանը ԲՀՊՏ-ներից ստացվող օգուտների և երկրի տնտեսական զարգացման համար ԲՀՊՏ-ների դերի մասին

Հիմնական գործողություններ.

- Համատեղ ԲՀՀ - Մարիոթ մամլո ասուլիս, որի ժամանակ ԲՀՀ հայաստանյան գրասենյակը պաշտոնապես դիմեց Հայաստանի մասնավոր սեկտորին՝ առաջարկելով համագործակցել ԲՀՊՏ-ներին աջակցելու գործում
- Հյուրանոցում դրամահավաքի տարբեր միջոցառումների իրականացում, այդ թվում այցելուների կողմից յուրաքանչյուր անցկացրած գիշերվա համար 1 ԱՄՆ դոլարի չափով կամավոր ներդրում կատարելու հնարավորություն(«Պանդայի գիշերներ»), հյուրանոցի «Վիենա» սրճարանում «Պանդայի երեկոներ»-ի կազմակերպում՝ ԲՀՊՏ-ների մասին տեսաֆիլմերի ցուցադրմամբ և այլն
- Հյուրանոցում տոնավաճառի և ԲՀՊՏ-ների ու կենսաբազմազանության լուսանկարների ցուցահանդեսի կազմակերպում
- Ստացված հասույթի տրամադրում «Շիկահող» պետական արգելոցին՝ ընթացիկ կարիքները հոգալու նպատակով (վառելիք, պարեկային ավտոմեքենայի ավտոմասերի ձեռքբերում և այլն)
- Ծրագրի մասին տեղեկատվական թերթիկների տարածում հյուրանոցի բոլոր համարներում

Տեղեկությունների համար դիմել.

ԲՀՀ Հայաստան
ՀՀ, Երևան 0010, Սարմենի 96
Էլ. փոստ. akhoyetsyan@wwfcaucasus.am
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Ինտ. կայք. www.panda.org/armenia

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

ARMENIA MARRIOTT HOTEL

Marriott
ARMENIA YEREVAN

Project: Reserves and National Parks of Armenia

Implementing organization: WWF Armenia, Armenia Marriott Hotel

Duration: 2007-2008, 1 month per year

Investment: pro bono

Objective: to better coordinate the works and efforts spent on improvement of the network of protected areas in Armenia as well as to raise awareness on benefits of SPNAs and their role in economic development of the country

Main activities:

- Joint WWF - Marriott press conference, where WWF Armenia made an official call to business sector for partnership and cooperation in support to SPNAs
- A series of fundraising events in the hotel including placement of WWF donation box in the lobby for customers to make voluntarily $1 donation for each night spent in the hotel ("Panda Nights"), events in Vienna Café with watching films on protected areas ("Panda Evenings") and others
- WWF Armenia's fair and photo exhibition on biodiversity and protected areas in the lobby of the hotel
- Collected money provided to cover basic and current needs (fuel, ranger's vehicle spare parts, etc.) of Shikahogh state reserve
- Information leaflets about the program placed in all the rooms of the hotel

Contact information:

WWF Armenia
96 Sarmeni St., 0010 Yerevan, Armenia
Email: akhoyetsyan@wwfcaucasus.am
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
URL: www.panda.org/armenia

Source: WWF Armenia

«ՉԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈՒԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏ» ՓԲԸ

Ներդրման ժամկետ. 2007 թ.

Ներդրված բյուջե. ընդհանուր մոտ 10.780.000 դրամ

Գործընկերներ. «Շիկահողի պետական արգելոց» ՊՈԱԿ, Շիկահող համայնք

Նպատակ. Աջակցություն «Շիկահողի պետական արգելոց» ՊՈԱԿ-ի վարչական շենքի վերանորոգման աշխատանքներին և արգելոցին կից Շիկահող համայնքին

Հիմնական գործողություններ.

- Աջակցություն «Շիկահողի պետական արգելոց» ՊՈԱԿ-ի վարչական շենքի վերանորոգման աշխատանքներին (մոտ 9.110.000 դրամ)
- Աջակցություն արգելոցի վարչական շենքի կադաստրային սեփականաշնորհմանը (մոտ 370.000 դրամ)
- Աջակցություն Շիկահողի համայնքին՝ ընդհանուր օգտագործման տարածքների համար գույքի ձեռք բերում (մոտ 1.300.000 դրամ)

Տեղեկությունների համար դիմել.

«Չանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ» ՓԲԸ
ՀՀ, Սյունիքի մարզ, Քաջարան, Լեռնագործների փող., շենք 18 (կոմբինատ)
Խանջյան փող., շենք 19, 1-ին հարկ (գրասենյակ Երևանում)
Հեռ. (+374 10) 56 27 71; (+374 285) 33 557
Ֆաքս. (+374 285) 32 846, (+374 285) 32 742
Ինտ. կայք. http://www.spyur.am/zcmc.htm

Սկզբնաղբյուր. ԲՀՀ Հայաստան

"ZANGEZUR COPPER-MOLYBDENUM COMBINE" CJSC

Duration: 2007

Investment: totally about 10,780,000 Armenian Dram (AMD)

Partners: "Shikahogh State Reserve" SNCO, Shikahogh community

Objective: to support renovation works of "Shikahogh State Reserve" SNCO administrative building and Shikahogh community adjacent to the reserve

Main activities:

- Support to renovation works of "Shikahogh State Reserve" SNCO administrative building (about 9,110,000 AMD)
- Support to cadastre registration of the ownership for the reserve administrative building (370,000 AMD)
- Support to Shikahogh community – purchase of assets for common use (about 1,300,000 AMD)

Contact information:

"Zangezur Copper-Molybdenum Combine" CJSC
Lernagortsneri St., Building 18 (industrial complex) Kajaran, Syunik Marz, Armenia
Khanjyan St., Building 19, 1st Floor (office in Yerevan)
Tel.: (+374 10) 56 27 71; (+374 285) 33 557
Fax: (+374 285) 32 846, (+374 285) 32 742
URL: http://www.spyur.am/zcmc.htm

Source: WWF Armenia

ԲԻՉՆԵՍԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻՆ ԲՏՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԳՐԱՍԵՆԱՅԱԿԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ

Այն, ինչ լավ է մոլորակի համար, լավ է նաև բիզնեսի համար

BUSINESS CONTRIBUTION TO PROTECTED AREAS THROUGH COOPERATION WITH WWF ARMENIA

Good for the Planet Good for Business

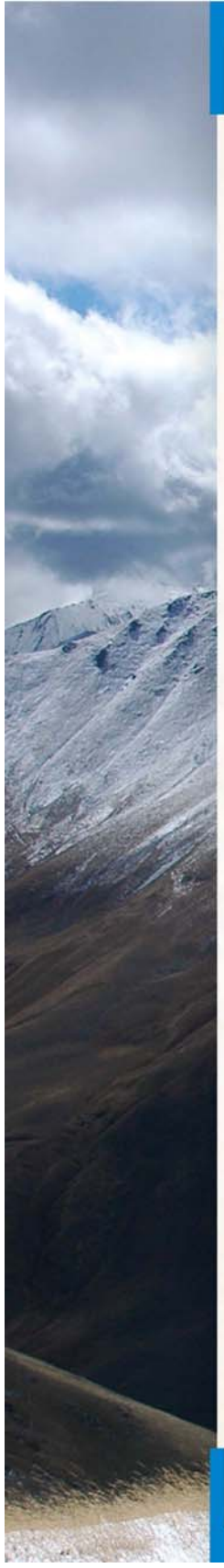

ԲՀՀ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՑ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Լիցենզավորում
Լիցենզավորումը ԲՀՀ-ի պատկերանիշի և անվան օգտագործման հնարավորության տրամադրումն է որևէ ծառայություն կամ ապրանք գովազդելու նպատակով: Այն օգտագործելու համար ընկերությունը ԲՀՀ-ին վճարում է «լիցենզիայի վճար»: Նկատի ունենալով, որ լիցենզավորումը տեսանելի կապ է ապրանքի և ԲՀՀ-ի միջև, ապա ԲՀՀ-ն լիցենզավորում է միայն ԲՀՀ-ի ապրանքանիշի քաղաքականությանը համապատասխանող ապրանքներ, որոնք նաև առավելագույնս համապատասխանում են հնարավոր լավագույն բնապահպանական չափանիշներին:

Մասնավոր հովանավորչություն
Մասնավոր հովանավորչությունն ընկերության աջակցությունն է ԲՀՀ-ի աշխատանքների որոշակի ոլորտին կամ ընդհանուր աջակցությունն է ԲՀՀ-ին՝ մի շարք օգուտների դիմաց: Օրինակ՝ ընկերությունը կարող է ֆինանսավորել պահպանվող տարածքներին առնչվող բնապահպանական որևէ ծրագիր:

Ոչ դրամական նվիրատվություններ
Ոչ դրամական նվիրատվությունները ներառում են ԲՀՀ-ին տրամադրված անվճար կամ զեղչային ծառայություններ կամ ապրանքներ: Օրինակ՝ համակարգչային ընկերությունը կարող է նվիրատվություն կատարել համակարգիչների տեսքով:

ԲՀՀ հայաստանյան մասնաճյուղը կարող է առաջարկել բիզնես հատվածի հետ համագործակցության հետևյալ տարբերակները

Բանկերին՝ համատեղ պլաստիկ քարտերի թողարկում
ԲՀՀ-ի և տեղական կամ միջազգային բանկի հետ համատեղ պլաստիկ քարտերի թողարկումը հնարավորություն կստեղծի, որպեսզի բանկի հաճախորդները ներդրում կատարեն Հայաստանում վայրի բնության պահպանության համար: Այս քարտով կատարված յուրաքանչյուր գնման 0,3%-ը փոխանցվում է ԲՀՀ-ի հայաստանյան մասնաճյուղին՝ ԲՀՊՏ-ներում բնապահպանական ծրագրերի իրականացման համար:

Հեռահաղորդակցության ընկերություններին՝ «պանդա փաստեր»
Արգելոցների և ազգային պարկերի վարչական շենքերի, այցելուների կենտրոնների և թանգարանների համար բջջային և ինտերնետ կապի անհատույց տրամադրում:
Պանդա փաստեր. տվյալ ընկերության բաժանորդները ստանում են SMS հաղորդագրություններ՝ հետաքրքիր փաստեր և տեղեկություններ ԲՀՊՏ-ների և բնության պահպանության մասին:

Կահույք արտադրող ընկերություններին՝ «պանդա կահույք»
Ամառանոցների համար մատչելի կահույքի արտադրություն՝ երկրորդային օգտագործման վերամշակված փայտանյութից: Կահույքի վաճառքից ստացված հասույթի մի մասը փոխանցվում է ԲՀՀ-ի հայաստանյան մասնաճյուղին՝ ԲՀՊՏ-ներում բնապահպանական աշխատանքների իրականացման համար:

Համագործակցության օգուտներ բիզնեսի համար
- ԲՀՀ-ի **պատկերանիշի** բացառիկ օգտագործումը ցույց կտա Ձեր ընկերության նվիրվածությունը բնապահպանությանը
- Ձեր ընկերության աջակցության **գովազդ** ԲՀՀ-ի կայքում
- Ձեր ընկերության աջակցության մասին **հիշատակում** ԲՀՀ-ի տպագիր նյութերում
- Համագործակցության լուսաբանում **մամուլում** ԲՀՀ-ի ֆինանսավորմամբ
- Ձեր ընկերությունը գովազդելու նպատակով ԲՀՀ-ի լիցենզիայից օգտվելու **արտոնյալ պայմաններ**
- Ձեր ընկերության և ԲՀՀ-ի կողմից կազմակերպված **միջոցառումներին** երկու կողմերի մասնակցության հնարավորություն

ԲՀՀ հայաստանյան գրասենյակը կոչ է անում բիզնես հատվածին մասնակցելու 2008թ-ին պաշտոնապես մեկնարկած *«Հայաստանի արգելոցներ և ազգային պարկեր»* ծրագրին: Այս ընթացող ծրագրի շրջանակներում ԲՀՀ հայաստանյան մասնաճյուղը գործարարներին կարող է առաջարկել փոխշահավետ համագործակցության անհատական ծրագրեր՝ հարմարեցված տվյալ ընկերությանը և կազմակերպությանը:

Համագործակցության համար
դիմել.
ԲՀՀ հայաստանյան գրասենյակի
մարքեթինգի բաժին

Արթուր Խոյեցյան
ՀՀ, Երևան 0010, Սարմենի 96
Հեռ/ֆաքս. (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
էլ. փոստ. akhoyetsyan@wwfcaucasus.am

FORMS OF COOPERATION WITH WWF ARMENIA

Licensing
Licensing is granting the use of the WWF name and logo in terms of product or service promotion. For this use, a company will pay a 'royalty fee' to WWF. As licensing is a visible link between a product and WWF, only products that are 'on brand' and strive for the best possible environmental standards will be licensed by WWF.

Corporate Sponsorships
Corporate sponsorships are where a company supports a particular area of WWF's work, or general support for WWF in return for a set package of benefits. An example would be a company funding a conservation project in any of the specially protected nature areas.

In-Kind Donations
In-kind donations are made to WWF not in the form of cash, but in the form of free or discounted services or products donated to the organisation. A good example would be a computer company donating computers.

Sample partnerships with business sector WWF Armenia can offer

Banks: co-branded card
Developing plastic co-brand card with any of the local or international banks will enable the Bank's customers to make their contribution to wildlife conservation in Armenia. 0,3% of the amount of each purchase effected with the use of the card shall be transferred at the expense of the Bank to WWF Armenia account with a further allocation of these funds to conservation projects in the SPNAs.

Telecommunications companies
Providing pro bono mobile communication and internet connection to the administrative buildings, visitor centers, and museums of reserves and national parks.

Panda facts: customers via SMS messages receive interesting information on conservation and nature with a focus on SPNAs onto their mobile phones.

Furniture manufacturing companies: panda furniture
Producing 'Panda Chairs' and other affordable furniture for cottages and summer houses from recycled wood material of secondary use. Part of the income from the sale of the furniture goes to WWF Armenia conservation work in the protected areas.

Partnership Benefits for Business
- The use of an exclusive tailored logo showing your commitment to the environment
- Publicity of your support including hyperlinks through WWF websites
- Communication of your support in WWF publications;
- Press activity supported by WWF to demonstrate the ongoing relationship
- Preferential access to WWF Licenses for your promotional activities
- The possibility of attendance at each others high visibility events.

WWF Armenia welcomes business sector to participate in the *"Reserves and National Parks of Armenia"* program officially announced in 2008. In the framework of this ongoing program WWF Armenia offers individual plan of cooperation tailored to the needs of each company and organization with an extensive range of communication and commercial benefits.

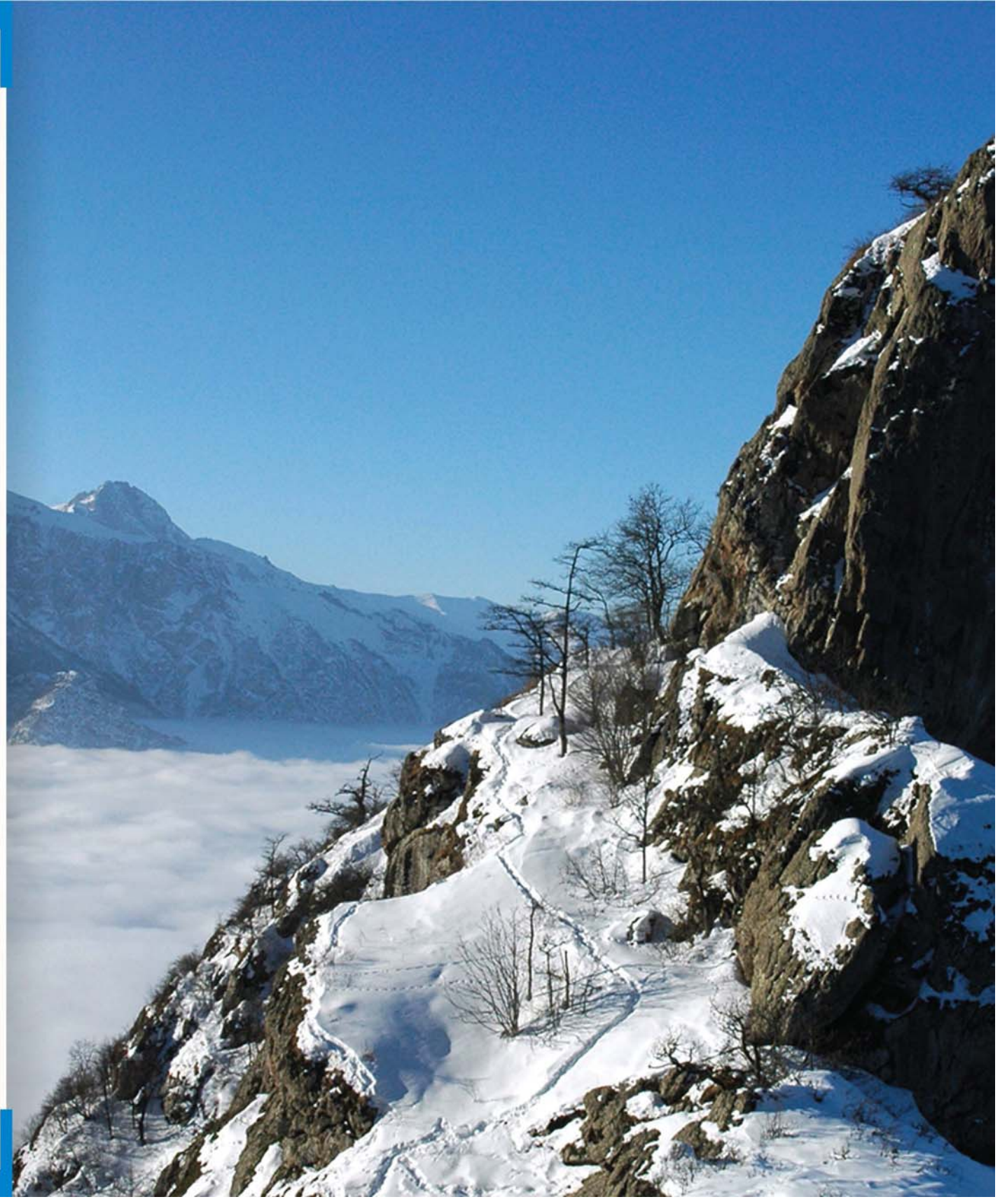

For cooperation and partnership contact WWF Armenia Marketing Department:

Arthur Khoyetsyan
96 Sarmeni St., 0010 Yerevan, Armenia
Tel/Fax: (+374 10) 52 47 12; 54 61 56
Email: akhoyetsyan@wwfcaucasus.am

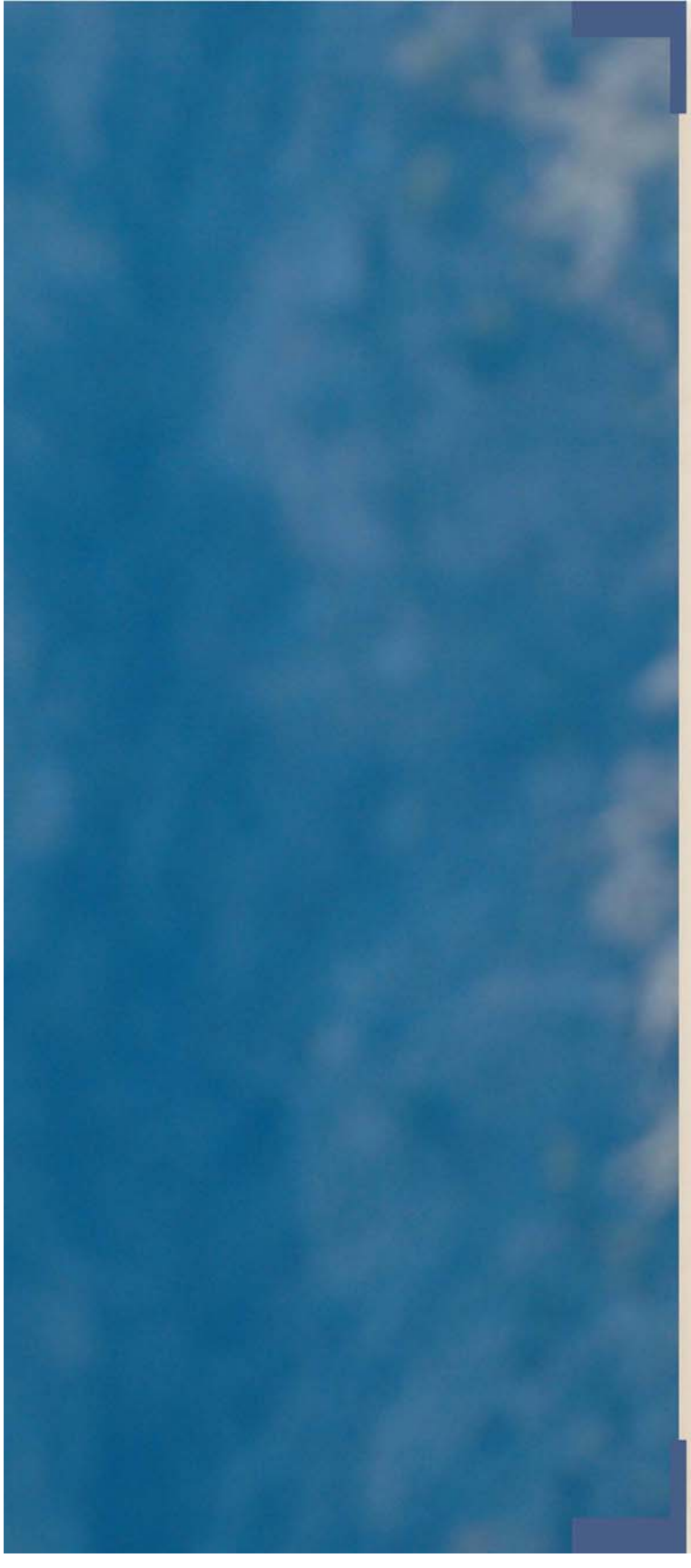

ՂԵՏԱԳԱ ԳԵՐԴՐՈՒԱԾՔԵՐԻ ԱԳՂՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

ROOM FOR INVESTMENTS

ՀԵՏԱԳԱ ԳԵՐԴՐՈՒԱՑԵՐԻ ԱԳՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների (ԲՀՊՏ) ոլորտում պետական և միջազգային ֆինանսավորմամբ իրականացվող տարբեր գործողությունները մեծ ներդրում են կատարում Հայաստանում ԲՀՊՏ-ների զարգացման գործում:

ԲՀՊՏ-ների համակարգի շարունակական զարգացումն ապահովելու համար շատ կարևոր են հետագա ներդրումները: Հետագա ֆինանսական աջակցություն պահանջող հիմնական ուղղությունները ներառում, սակայն չեն սահմանափակվում ստորև ներկայացվող ուղղություններով:

- Օրենսդրական դաշտի վերանայում և ենթաօրենսդրական հիմքի ստեղծում:
- Ինստիտուցիոնալ բարեփոխում՝ առնչվող հաստատությունների պատասխանատվությունների հստակեցմամբ և կրկնությունների վերացմամբ:
- Լավ կառավարվող ԲՀՊՏ-ների ստեղծում՝ ընդգրկելով քիչ ներկայացված էկոհամակարգերը:
- ԲՀՊՏ-ների կառավարման պլանների (ԿՊ) մշակում և իրականացում:
- ԲՀՊՏ-ների գործարար ծրագրերի մշակում և իրականացում՝ ԿՊ-ների, ազգային քաղաքականության և չափանիշների հիման վրա:
- ԲՀՊՏ-ներում կենսաբազմազանության մոնիթորինգի համակարգի հետագա զարգացում՝ դրա արդյունքները ԲՀՊՏ-ների պլանավորման և կառավարման գործընթացում օգտագործելու համար:
- ԲՀՊՏ-ներում մարդկային ռեսուրսների զարգացում՝ անձնակազմի համար ուսուցման և որակավորման բարձրացման դասընթացների, փոխանակման ծրագրերի և ուսումնական ուղևորությունների իրականացմամբ:
- Ենթակառուցվածքի հետագա զարգացում՝ ուղղված ԲՀՊՏ-ների արդյունավետ կառավարմանը և եկամուտի ստեղծման նպատակով ԲՀՊՏ-ների կողմից ծառայությունների մատուցմանը:
- ԲՀՊՏ-ների կայուն ֆինանսավորմանն ուղղված գործողությունների իրականացում:
- ԲՀՊՏ-ների ինքնաֆինանսավորման հզորությունների զարգացում՝ ներառյալ եկամուտի պոտենցիալ աղբյուրների հայտնաբերումը և ծախսերի խնայումը:
- էկոտուրիզմի զարգացում՝ որպես ԲՀՊՏ-ների և հարակից համայնքների համար եկամուտի ստեղծման միջոց:
- Նոր ֆինանսական մեխանիզմների օգտագործման հնարավորությունների ուսումնասիրություն և դրանց ներդրում, օրինակ՝ վճարումներ էկոհամակարգային ծառայությունների և ածխածնի կուտակման համար և այլն:
- Տեղական համայնքների ներգրավում ԲՀՊՏ-ների հետ կապված գործողություններում՝ ստեղծելով այլընտրանքային ապրելամիջոցներ հարակից համայքների զարգացմանը աջակցելու համար:
- Բնապահպանական կրթություն և իրազեկության բարձրացում կենսաբազմազանության պահպանության և երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման համար ԲՀՊՏ-ների դերի մասին:

Հայաստանում արդյունավետ կառավարվող ԲՀՊՏ-ների զարգացումը կարելի է ապահովել միայն պետության, միջազգային զարգացման գործակալությունների, դոնորների և այլ կազմակերպությունների կողմից իրականացվող համակարգված գործողությունների և ներդրումների միջոցով: Դա կապահովի Հայաստանի հարուստ կենսաբազմազանության արդյունավետ պահպանությունը ներկա և ապագա սերունդների համար:

ROOM FOR INVESTMENTS

The projects with various activities implemented in the field of specially protected nature areas (SPNA) by public and international funding make significant contribution to development of the protected areas in Armenia.

In spite of this further investments are essential to ensure continuous developments in the system of SPNAs. Some of the main areas, which require further financial support, include but are not limited to the fields mentioned below:

- Legislative review and development of by-law basis for law implementation.
- Institutional improvement with clarification of roles and responsibilities of relevant institutions and elimination of duplications.
- Establishment and functioning of well-managed SPNAs with involvement of underrepresented ecosystems.
- Development and proper implementation of SPNAs management plans (MP).
- Development and implementation of business plans for SPNAs on the basis of MPs, national policy and standards.
- Further development of biodiversity monitoring system in SPNAs with use of results in planning and management of SPNAs.
- Human resource development in the SPNAs with implementation of training and retraining courses, exchange programs and study tours for the staff.
- Further infrastructure development for proper functioning of SPNAs and provision of services by SPNAs for further income generation.
- Activities aimed at sustainable financing of SPNAs.
- Development of self-financing capacities of SPNAs including identification of potential sources of income and cost savings.
- Development of ecotourism as a means of income generation for SPNAs and the nearby communities.
- Feasibility studies and introduction of new financial mechanisms such as payment for ecosystem services, carbon sequestration payments and others.
- Involvement of local communities in SPNAs related activities with development of options for alternative livelihoods to contribute to overall development of communities adjacent to SPNAs.
- Environmental education and awareness-raising about the role of SPNAs in biodiversity protection and social-economic development of the country.

Only coordinated activities and investments by the state, international aid agencies, donors and other sources can ensure proper functioning of protected areas in Armenia and contribute to effective protection of the rich biodiversity of the country for present and future generations.